

УКРАЇНЬСЬКА ПРАВОСЛАВНА
ЦЕРКВА В США
видає
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЬСЬКИХ
ПРАВОСЛАВНИХ СЕСТРИЦТВ

ВІРА

FAITH

UKRAINIAN ORTHODOX
CHURCH OF THE USA
published by
UNITED UKRAINIAN
ORTHODOX SISTERHOODS

Рік XXXV, ч. 1 (136)

січень-березень

2010

January-March

Vol. XXXV, #1 (136)

Христос воскрес!

1974 - FAITH

*Охорона традицій УПУ,
поширення інформації про культурні
та історичні досягнення і звичаї
українського народу!*

ВІРА - 2010

*Preservation of the traditions
of the Ukrainian Orthodox Church and
witnessing to the cultural and historical
achievements of Ukrainian people!*

**ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ
ПРАВОСЛАВНИХ СЕСТРИЦТВ У США
ІМ. СВ. КНЯГИНИ ОЛЬГИ
УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА У США**

**UNITED UKRAINIAN ORTHODOX
SISTERHOODS OF THE USA
UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH OF THE USA**

Spiritual Advisor:

His Grace Bishop Daniel
Protopresbyter William Diakiv

Honorary President:

Valentyna Kuzmycz

President:

Tamara Parubchenko

Immediate Past President:

Nadia Mirchuk

Vice Presidents:

Olga Zeleznock
Nadia Brushenko

Secretary:

Pani-matka Ivanna Wronskyj

Treasurer:

Olha Krywolap
221 Edridge Way
Catonsville, MD 21228

Financial Secretary:

Anna Boyko-Jennings

Metropolitan Council Advisor:

Olga Coffey

Advisors:

Kateryna Hucul
Luba Shevchenko

Auditors:

Sonia Ivahnenko
Valentina Syzonenko
Nadia T. Kolesnik

ЗМІСТ - CONTENTS

Архипастирське Великодне послання	3
Pascha Archpastoral Letter	4
Страстна седмиця - Т. Івашкова	5
Благословення Пасхальних страв	7
Як святкувати Пасху - Св. Григорій Нісський	8
The Light of the Resurrection! - Fr. Joseph Huneycutt	9
It is Pascha not Easter! - Fr. Michael Harper	10
When Do Orthodox Christians Celebrate Pascha?	11
Вербний тиждень - О. Воропай	12
Pascha Reflections of 11 Year Old - D. Abraham	13
Our Museum Construction...	16
Будова музею повільно продовжується	17
St. Thomas and the Truth	18
Батьки в храмі - А. Смоленська	20
In Her Memory...	21
The First Days of Pascha - Fr. D. Kristof	22
Яйце як космологічний символ в укр. культурі- Г. Клід	23
Педагогічні праці Софії Русової... - О. Попелюк	24
З ім'ям великого митрополита - В. Рожко	26
Мавзолей Святого Воскресіння	28
Нам Пишуть	29
ОСМС: Share A Journey of Faith	30
Donations-Пожертви	31

Editor-in-Chief

Bishop Daniel
PO Box 495
South Bound Brook, NJ 08880
E-mail: ViraFaith@aol.com

Редакційна колегія:

Владика Даниїл
Валентина Кузьмич
Оля Матула

Адміністрація "Віри":

Тамара Парубченко
PO Box 495
South Bound Brook, NJ 08880
Tel: (732) 356-0090

Річна передплата: 20 дол. – у США,
25 дол. – для пересилання в Україну

Редакція застерігає за собою право скорочувати статті та виправляти мову. Статті, підписані прізвищем автора, висловлюють його власні погляди, а не погляди Редакції.

ВЕЛИКОДНЕ ПОСЛАННЯ ПОСТІЙНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ ЄПІСКОПІВ ПОЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ НА 2010-ИЙ РІК БОЖИЙ

*Всечесному Духовенству, у Христі Дияконству, Преподобному Монашеству і Побожним Мирянам
Української Православної Церкви Поза Межами України і на Рідних Землях.*

*Христос Воскрес! Христос Воскрес! Христос Воскрес!
Дорогі Улюблені Брати і Сестри у Христі Ісусі!*

Вітаємо Вас в цей "урочистий і святий день" Воскресіння Господа і Спасителя нашого Ісуса Христа.

Сьогодні Свята Церква радісно сповіщає нам неперевершену подію, що Христос Своєю смертю, смертью переміг і воскресши – "пекло полонив, Адама викликав, прокляття знищив, Єву звільнив, смерть умертвив і нас оживив." (Стихира на св. Утрени). Вона кличе всіх до Господньої трапези покуштувати з плоду благодаті – "Всього доволі – нехай ніхто не відійде голодним! Всі насолодяться святом віри, всі споживайте з багатства добротливості... Нехай ніхто не засумується гріхами, бо прощення з гробу засяло. Нехай ніхто не лякається смерті, бо смерть Спасителя нас визволила." (Слово св. Івана Золотоустого).

Воскресіння Христове розбило кайдани гріхів які приковували нас до землі й дало нашій душі духовні крила якими вона підноситься до небес.

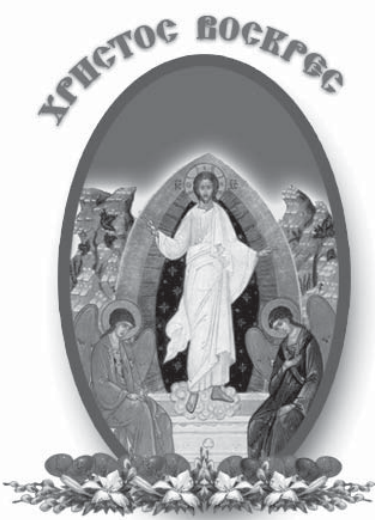
Настала весна для нашої душі яка оживлена благодаттю Божою й підкріплена Святим Тілом і Святою Кров'ю Спасителя починає процес дозрівання, щоб повернути Творцеві рясні плоди добрих діл милосердя супроти нашого ближнього – "що тільки вчинили ви одному з найменших братів Моїх цих, - те Мені ви вчинили". (Мт.25:40).

Почалося нове життя в якому ми покликані примиритися один з одним і сказати "браття" тим, що ненавидять нас; простити все ради воскресіння. (Стихира Канону Великодня), і разом стати – "вибраний рід, священство царське, народ святий, люд власности Божої, щоб звіщати чесноти Того, Хто покликав нас із темряви до дивного світла Свого...". (1Петр.2:9).

Христос сказав, "Я світло для світу" (Ів.8:12), а ми, діти світла (Єф.5:8) і як такі маємо обов'язок приносити плоди світла які "знаходяться в кожній доброті, і праведності, і правді". (Єф.5:9).

Сьогодні як і в минулому людство коливається між темрявою і світлом. Протягом історії Христова Церква зазнала часи гоніння, переслідування і фізичного винищення а також часи стрімкого росту і розвитку в своїй культурі та богослов'ї на чому вона живилася багато століть.

Сьогодні ми бачимо ворожі наступи проти Христової Церкви в формі нового поганства, матеріалізму, гуманізму, філософії Нового Віку, пантеїзму, а також зі сторони воюючого Ісламу. Але найбільш шкідливим для християнства це особисті, гріховні недотягнення самих християн – недбалість, лінивість, неохота вивчити навіть елементарний катехизис своєї віри, не говорячи вже про

якесь вище богослов'я, не дотримання приписів Церква про участь в богослуженнях і святих таїнствах, в збереженні постів, відмова від духовних постанов провладу Церкви які даються для лікування наших парафій як і окремих їх членів, вбачення в Церкві тільки чинник певних політичних цілей а не засіб до вічного життя. Все це разом не творить доброго прикладу до наслідування для молодшого, підрастаючого покоління яке втікає від Церкви і віри. Церква тоді примушена виховувати кожне нове покоління з нуля.

Дорогі Брати і Сестри, наш Господь казав, що Він збудує Церкву Свою, - і сили адові не переможуть її (Мт.16:18). Але ж ми також як співтворці й співробітники Господні маємо обов'язок віддати всі свої сили й ресурси для росту й розвою нашої Святої Церкви. Зберігаймо

нашу духовну спадщину яка веде нас до спасіння.

Нехай Велике Свято Христового Воскресіння буде спонукою та натхненням для оновленого й оживленого духовного життя в Господі.

З нагоди Світлого Воскресіння ми, ваші архиєреї вітаємо Вас у діаспорі і всіх наших братів і сестер в Україні і прохаємо для Вас Божого благословення на нове життя повне віри в Бога, надії на краще завтра і любов поміж вами. "Світися, світися новий Єрусалиме, слава бо Господня над тобою зійшла". (Ірмос 9-ої пісні Великоднього канону).

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

+Константин

Митрополит Української Православної Церкви в США і в діаспорі;

+Іван

Митрополит Української Православної Церкви в Канаді;

+Антоній

Архиєпископ Української Православної Церкви в США;

+Іоан

Архиєпископ Української Православної Церкви в діаспорі;

+Юрій

Архиєпископ Української Православної Церкви в Канаді;

+Єремія

Архиєпископ Південно-Американської Єпархії
Української Православної Церкви;

+Іларіон

Єпископ Української Православної Церкви в Канаді;

+Андрій

Єпископ Української Православної Церкви в Канаді;

+Даниїл

Єпископ Української Православної Церкви в США

Віра

THE PASCHAL EPISTLE OF THE PERMANENT CONFERENCE OF UKRAINIAN ORTHODOX BISHOPS BEYOND THE BORDERS OF UKRAINE FOR 2010

To the Reverend Clergy, the Diaconate in Christ, the Venerable Monastics and Faithful Laity of the Ukrainian Orthodox Church Beyond the Borders of Ukraine and on their native soil.

*Christ is Risen! Christ is Risen! Christ is Risen!
Dearly Beloved Brothers and Sisters in Christ Jesus!*

We greet you on "this chosen and holy Day" (*Canticle VIII Easter Kanon*) of the Resurrection of our Lord and Saviour Jesus Christ.

Today our Holy Church joyfully heralds the unsurpassed event that by His death Christ conquered death and by having risen, "Hades is led captive, Adam is recalled from the dead, the curse is made void, Eve is set free, Death is slain, and we have been endowed with life." (*Bohorodychnyj from Paschal Matins*). She calls all to the Lord's feast to taste the fruits of grace – "the calf is fattened; let no one go away hungry. Enjoy ye all the feast of faith; Receive ye all the riches of loving-kindness. Let no one weep for his iniquities, for pardon hath shone forth from the grave. Let no one fear death, for the Saviour's death hath set us free." (*Catechetical Address of St. John Chrysostom*).

Christ's resurrection tore asunder the shackles of sin which chained us to the earth and gave our soul spiritual wings to fly to the heavens.

Spring has come to our soul which, resuscitated by God's Grace and sustained by the Saviour's Holy Body and Holy Blood, begins the process of ripening in order to return to the Creator an abundant harvest of good deeds of mercy towards our neighbour – "inasmuch as you did it to one of the least of these My brethren, you did it to Me." (*Mt.25:40*)

A new life has begun in which we are called to make peace with one another. "Let us say: Brethren! And because of the Resurrection let us forgive all things to those who hate us", (*Paschal stykhyra in Tone 5*) and together become, "...a chosen generation, a royal priesthood, a holy nation, His own special people, that you may proclaim the praises of Him who called you out of darkness into His marvellous light." (*1Peter2:9*)

Christ said, "I am the Light of the world" (*Jn.8:12*), and we are children of the Light (*Eph.5:8*) and as such we have a responsibility to bring forth the fruits of the Light "for the fruit of Light is in all goodness, righteousness and truth..." (*Eph.5:9*)

Today, as in the past, humanity vacillates between darkness and the light. Throughout history Christ's Church has known times of persecution, oppression and physical destruction but it has also known periods of rapid growth and development in its culture and theology, which sustained it for many centuries.

Today we see threatening advances against Christ's Church in the form of neo-paganism, materialism, humanism, new age philosophies, pan-theism, and also from religious fanatics and fundamentalists. The most destructive threat for Christians, however, are the personal, sinful short-comings of Christians themselves – negligence, laziness, lack of desire to

learn even the most elementary catechism of their faith, not to mention some higher theology, not adhering to the Church's precepts about church attendance and partaking of the Holy Mysteries, the maintenance of fasts, rejection of decrees from the hierarchy which are given for the healing of our parishes and individual members, viewing the Church only as a vehicle for certain political aims and not as a means to eternal life. All of this together creates a very poor example for the young and maturing generations which are fleeing from the Church and faith. The Church is then compelled to educate each new generation from scratch.

Dear Brothers and Sisters, our Lord said that He would build His Church, "and the gates of Hades shall not prevail against it." (*Mt.16:18*). We, as co-creators and co-workers of the Lord,

have an obligation to use all of our powers and resources for the growth and flowering of our Holy Church. Let us cherish the spiritual inheritance that leads us to salvation. May the Great Feast Day of Christ's Resurrection be an incentive and an inspiration for a renewed and rejuvenated life in the Lord.

On the occasion of the Glorious Resurrection we, your hierarchs greet you, those in the Diaspora and our brothers and sisters in Ukraine and entreat for you God's blessing for a new life full of faith in God, hope for a better tomorrow, and love amongst all of you. "Shine, shine, O New Jerusalem for the glory of the Lord is risen upon thee." (*Irmos of Canticle IX*).

Christ is Risen! He is Risen Indeed!

+ Constantine

Metropolitan of the Ukrainian Orthodox Church of the USA and the Diaspora;

+John

Metropolitan – Ukrainian Orthodox Church of Canada

+Antony

Archbishop – Ukrainian Orthodox Church of the USA

+Ioan

Archbishop – Ukrainian Orthodox Church in the Diaspora

+Yurij

Archbishop – Ukrainian Orthodox Church of Canada

+Jeremiah

Archbishop – South American Eparchy of the Ukrainian Orthodox Church

+Ilarion

Bishop – Ukrainian Orthodox Church of Canada

+Andriy

Bishop – Ukrainian Orthodox Church of Canada

+Daniel

Bishop – Ukrainian Orthodox Church of the USA

Страстна седмиця

Тетяна Івашкова

Мабуть, тільки двічі протягом року, на Різдво і на Страстній седмиці, так ясно розумієш: євангельські події не просто відбулися колись, близько двох тисяч років назад, - вони відбуваються знову і знову, в наших серцях. І, напевно, не випадково єдине з християнських свят, точна дата якого достовірно відома, є перехідним. Це не роковини, не спогад про давні події, це живе і справжнє, непідвладне розуму, що так природньо знаходить місце в душі.

Шість довгих тижнів ми намагалися «вслухатися в себе», насторожено вдивляючись в свої справи, слова і помисли.

Відмовлялися від життєвих задовольень, шукали в собі те, що заважає стати хоч на одну ступінь ближче до Бога, каялися із сльозами. І ось прийшов той день, коли власне «я», що знаходилося весь цей час немов під мікроскопом, стало маленьким-маленьким і відступило на другий план.

Вербна неділя - дивне свято, де осанна по сусідству з тінню прийдешньої скорботи. Спаситель майже вже закінчив проповідь вчення, яке Він приніс своїм учням. Він увійшов до Єрусалиму - і почав Свій хресний шлях.

Пройде всього декілька днів і люди, що вийшли назустріч з квітами і пальмовими гілками, не пробачать Йому свого розчарування. Не такого месю чекали вони. Той, кого вони чекали, повинен був прийти в славі, повести за собою, повалити ненависне панування Риму і повернути євреям минулу велич. А замість цього почули: «Заповідь нову даю вам, любіть один одного», «Любіть ворогів ваших, благодійте тим, що ненавидять вас», «Віддавайте кесарево кесареві, а Боже Богові».

Ці короткі сім днів ми немов проживаємо в двох світах. Займаємося своїми буденними справами, готуємося до свята - і в той же час знаходимося там, в Єрусалимі, поряд з Ісусом. Разом з апостолами слухаємо Його останні повчання, незримо присутні в світлиці Сіонській на Тайній Вечері, молимося в саду Гефсиманському, стоїмо біля підніжжя Голгофи.

Дивовижна справа - на відміну від апостолів ми знаємо, що Христос воскресне і ця велика подія звільнить людей від влади смерті, але біль і скорбота, які ми відчуваємо в ці дні, не стає від цього меншою.

Любов недосконала, якщо в ній є тільки захоплення, шанування, подяка. Хіба навчиться любити той, хто не відчуває по відношенню до улюбленої істоти жалість і співчуття, хто не готовий відчути його біль як свій? Старозавітний Бог всемогутній і грізний, Його шанували і боялися. Навряд чи і в голову комусь могло прийти, що Його можна жаліти і оплакувати, як звичайну людину.

Про Божественне самоприниження Христа через його втілення в людині, написано безліч богословських праць, але чомусь так рідко згадується про те, що Його страждання і смерть для віруючих ще і ступінь у зростанні любові.

Вірити в Бога, любити Його не тільки в ореолі могутності і слави, але і в найбільшому приниженні ганебної страти, в нарузі смерті, коли, здавалося б, більше немає в що вірити і нема на що сподіватися, - чи не означає це наблизитися до Нього, наскільки це взагалі можливо для людини?

Кожен день Страсної седмиці називають Великим. І дійсно, з того самого дня, коли наші прабатьки Адам і Єва вчинили первородний гріх і тим впустили в світ смерть, не відбувалося на землі подій, що перевершують за значенням події Страсного тижня.

Читаючи Євангеліє, ми помічаємо, що ритм оповідання змінився. Плавний, неквапливий виклад стає насиченим, напруженим. Зовні безпристрасні стрічки написані немов кров'ю, що витікає з серця. Як багато

(Закінчення на ст. 6)

Віра

5

Страшна

(Закінчення із ст. 5)

СЕДМИЦЯ

важливого, необхідного для нашого спасіння сказав Ісус в ці останні дні, і ми згадуємо про це на щоденних службах: і про смоковницю, що не приносить добрих плодів, і про мудрих дів, завжди готових зустріти прийдешнього жениха зі світильниками, повними масла.

У Велику Середу говориться про блудницю, занепалу жінку, яка на всі свої гроші купує дорогоцінне миро, щоб умастити Спасителя. І лише Він один бачить в цьому безглуздому, з погляду учнів, вчинку всю глибину її розкаяння і любові - спасаючої любові.

А наступна стихира нагадує про Юду, одного з вибраних учнів, що зрадив Вчителя - чи то з грошолоубства, чи то з гордині - і тим навіки погубив свою душу. І дивно буває чути, коли хтось намагається виправдати Юду: мовляв, так було потрібно, хтось же повинен був стати зрадником, щоб здійснилася велика Жертва.

Звичайно, немає такого зла, яке по Божій волі не породило б добро, але все таки залишаючись при цьому злом.

Все ближче свято Пасхи - спогад про вихід євреїв з Єгипту, і ось Христос з учнями споживають святкову трапезу. «Приїміть, їжте: це є Тіло Моє», - говорить він апостолам, приломивши хліб, і, узявши чашу з вином: «Це є Кров Моя Нового Завіту, що за багатьох проливається». Так самим Господом було встановлено таїнство Святого Причастя. Незбагне-ним для нас чином хліб і вино по молитвах ієрея втілюються в Тіло і Кров Христові. Очистивши заздалегідь душу і тіло постом і покаанням, ми приймаємо в себе частинку Бога. У Великий Четвер - його ще називають в народі Чистим - більшість віруючих прагнуть прича-ститися Святих Христових Таїн, щоб зустріти велике свято в єднанні з Господом.

Після пасхальної вечері Ісус з учнями йде на Елеонську гору, в сад Гефсиманський. Як же самотньо Він повинен був відчувати Себе під час молитви, коли учні Його заснули. Будучи Богом, Христос був і людиною, і все Його людське єство противилося неминучій смерті. «Пронеси чашу цю мимо Мене», - благав Він Отця та все ж схилився перед волею Всевишнього: «Але не чого Я хочу, а чого Ти».

В четвер увечері - на утрени Великої П'ятниці читаються Страсні Євангелія - дванадцять уривків, що розповідають про останній день земного життя Христа.

У ці хвилини не відчуваєш втоми і навіть болю, якщо віск свічки, що горить, капне на руку, - все затуляє інший біль і скорбота. Ось Ісуса, Агнца, що приносить себе в жертву за наші гріхи, ведуть на

суд через Кедрон, переповнений кров'ю жертвних тварин. Ось первосвященик торжествуюче роздирає на собі одяг на знак звинувачення в жахливому богохульстві. Малодушне рішення Пілата, «Розіпни його!», побиття, шлях на Голгофу. Все важче дихати, і вже не справитися зі сльозми. І наполеглива думка: а де була б я? Знайшла б в собі сили послідувати за Вчителем на Голгофу - або залишила б Його, як апостоли, так само, як ми робимо це все своє життя, зраджуючи Господу своїми слабкостями і пристрастями?

От і все. Дев'ята година настала - і Христос помер. Чорнота скорботи. І раптом її розрізає тонький промінець світла. Він помер - і Його страждання закінчилися. І Він воскресне, обов'язково воскресне!

Ще два дні напруженого очікування. Винесення плащаниці, яке символізує поховання.... Сходження Божественного вогню. Приємний домашній клопіт - фарбовані яйця, куличі, паска, подарунки близьким. Раз у раз погляд на годинник, і тропар вже сам проситься співати. Христос ще в пеклі, але Він вже перемиг смерть, і залишилося зовсім небагато почекати.

І ось нарешті останні хвилини. Хресний хід. Нічну темноту розгонить полум'я свічок в руках, що тремтять від хвилювання. Закриті двері храму - немов труна Господня. «Христос воскрес!» - «Воістину воскрес!». І ні з чим не зрівнянне тріумфування вистражданої, через горе знайденої радості. А попереду - вічне життя!

Віра

Благословення пасхальних страв

Кожного року ми присвячуємо багато часу на приготування великодніх кошиків, які на Пасху несемо до церкви на посвячення. Це гарний звичай побожного нашого народу. Звичай, який з великою посвятою ми передаємо своїм дітям і внукам.

Чи багато з нас пригадали над тим, що ми вкладаємо в ті кошики? Традиційні страви стали традиційними не без причини.

Подаємо коротке пояснення, яким ми можемо пояснити, коли хтось запитає нас про цю традицію. Просимо звернути увагу на те, що наше пояснення не є повністю вичерпуюче.

ПАСКА

Паска символізує Ісуса Христа. Це нагадує нам, що Ісус Христос є Хлібом життя, що прийшов на землю. Христос є нашою поживою й підтримкою життя через Його ласки й щедроти. Паска – хліб, прикрашена косами, вінками, тасьмами або квітами, нагадує нам терновий вінок нашого Спасителя.

БИР/МАСЛО

Ці молочні продукти символізують багатство життя, дане нам Ісусом Христом, Який відкрив нам двері до раю. Інколи масло буває виліплене у формі ягняти. Ісус Христос був Ягням Божим, що за нас віддав життя.

КРАШАНКИ

Яечко є найдавнішим символом нового життя. Це перший символ родючості (достатку, багатства). Яечко є сподіванням і надією нового життя. Християни вбачають у ньому форму отвору до гробу, з якого воскрес Христос. Вилуплювання з ячок є переконливим символом нового життя, обіцяного нам воскресінням. Яечка можуть бути прикрашені багатьма символами й узорами.

ХРІН

Хрін, гіркий корінь якого пригадує нам наші гріхи, також пригадує гіркоту жовчі, яку давали розп'ятому Христові пити на хресті. Хрін, звичайно, приготується з протертими червоними буряками на спомин страстей нашого Спасителя. Приготований хрін солодиться цукром на знак радості і надії, даної нам як наслідок Його воскресіння.

М'ЯСО

Під час Великого посту ми постили, хто скільки міг. Великоднем закінчується

під. Першими м'ясними стравами є м'ясо, посвячене в церкві. М'ясо символізує тваринні жертви Старого Заповіту, які приготували шлях жертви Божого Ягняти, що взяв на себе гріхи всього світу. М'ясо символізує Божу ласку та щедрість, виявлену до нас. Воно також підкреслює урочистість і радість, нагадуючи нам відгодоване ягня, приготоване батьком на честь повернення додому блудного сина.

СІЛЬ

Солення їжі змінює її смак, робить її смачною. Як православних християн, нас називають сіллю землі. Наше завдання, як послідовників Христа, – спричинитися до поборювання лиха, пануючого на землі. Ми повинні бути прикладом для світу. Сіль також є засобом збереження. Так само як сіль зберігає їжу, так і Христова наука зберігає нас.

СВІЧКИ

Ісус Христос, що воскрес з мертвих, є Світлом усього світу. Свічка у великодньому кошику випромінює світло, яке пригадує нам Світло Правди.

Painting by L. Denysenko

Як святкували Пасху...

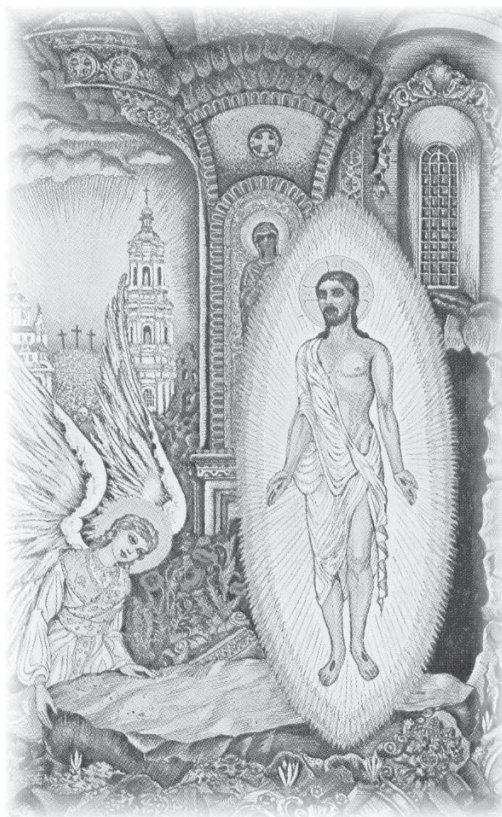
Святитель Григорій Нісський (IV ст.)

Сьогодні увесь Всесвіт, як одна родина, що зібралася для однієї справи, залишивши усі буденні турботи, ніби за поданим знаком, звертається до молитви. Немає сьогодні подорожуючих на шляхах, не побачити подорожуючих і на морі, землероб, залишивши плуг та лопату, одягається у святкове вбрання, корчми стоять порожні, зникли галасливі згарища, як зникає зима із приходом весни.

Неспокій, розгубленість та бурі житейські змінилися тишею свята. Незаможний прикрашається як багатий; багатий вбирається розкішніше ніж зазвичай; старець подібно юнакові, поспішає взяти участь у радості; хворий перемагає хворобу свою; дитина, переодягнувшись, святкує чуттєво, оскільки ще не може святкувати духовно; діва звеселяється душею, тому що бачить світлу урочисту заповуку своїх сподівань; матір родини, торжествуючи, радіє з усіма ближніми своїми, і сама вона, й чоловік її, й діти, й слуги, й домочадці – усі веселяться. Як новий, щойно створений бджолиний рій, що у перший раз вилітаючи з бджільника на світло та повітря, разом сідає на одній гілці дерева, так і у це свято – усі члени родин

звідусіль збираються у своїх оселях. І воістину справедливо порівнюють цей день із днем майбутнього воскресіння, тому що і той, й інший збирає людей, але тоді зберуться усі разом, а тепер збираються частинами.

Стосовно радощів та веселощів, то можна з упевненістю стверджувати, що цей день радісніше за майбутній: тоді за необхідністю будуть плакати ті, гріхи яких буде засуджено, нині ж навпаки – немає поміж нас засмучених. Нині і праведник радіє, і той, хто не очистив ще своє сумління, сподівається ще виправитися покаянням. Цей день полегшує усіляку скорботу, і немає людини, настільки засмученої, яка б не знайшла втіхи у торжестві свята. Нині звільняється ув'язнений, боржнику вибачається борг, раб отримує свободу за благим та людинолюбним проханням Церкви. Якщо б навіть раб скоїв багато поганих вчинків, яких не можна вибачити, й тоді господар його з поваги до дня, що спонукає до радості та милосердя, нехай прийме знехтуваного й посоромленого, подібно до Фараона, який вивів з в'язниці виночерпя, оскільки знав, що у день майбутнього воскресіння, за образом якого ми шануємо нинішній день, він і сам буде мати потребу у довготерпінні та благоді Господа і тому, зробивши милість нині, очікує воздаяння у той день. Заберіть смуток у душ, пригнічених скорботою, як Господь відняв умирання від нашого тіла, поверніть

честь осоромленим, порадуйте засмучених, як в труні, у темних кутах ваших осель, нехай для усіх цвіте наче квітка краса свята. Якщо день народження земного царя відчинає в'язниці, то невже пере-можний день Воскресіння Христового не втішатиме скорботних?

Бідолашні, прийміть з любов'ю день цей, що живить вас. Розслаблені та скалічені, привітайте день цей, що зцілить ваші хвороби. У ньому прихована надія вашого воскресіння, яка спонукає вас ревнувати про чесноту та ненавидіти гріх, бо, якщо зникне думка про воскресіння, у всіх буде головною лише одна думка: "будемо їсти й пити, бо завтра помremo!" (1Кор. 15, 32).

*Дорогі сестриці,
фонд Об'єднання на висилку ВІРІ
в Україну вичерпується.
Цього року будемо висилати тільки до
бібліотек. Маємо в Україні бажаючих
отримувати ВІРУ, але на жаль цих бажань
ми не можемо задовільнити.
Передплата в Україну коштує \$25.
Передплачуйте ВІРУ, як дарунок для
читачів в Україні чи США!*

The Light of the Resurrection

By Fr. Joseph Huneycutt

I believe I was about eleven years old when, sleeping one night in my darkened room, I awoke to a repetitive moaning sound: "Woo-oo-oo! Woo-oo-oo!" On and on it went. At eleven years old, I lay there thinking to myself, "What should I

do?" Eventually I mustered up all the courage I could and I swung my fist through the air and — BOOM. Did I mention that my four year old brother was sleeping with me? Well, my fist hit the pillow he was waving in the air, and then it hit my bother, and then there was a big noise! It was only when my mother came rushing in and the light came on that I realized the truth. I wasn't being visited by a ghost, it was my own brother.

About thirty years later, I was visiting a monastery and, as a priest, I was allowed to stay in the monastic quarters. However, the only room they had available was, they said, not a good one to stay in; I might rather get a hotel room. This room was called "the cave" — it was downstairs, had no windows, and when you closed the door, honest to goodness, you could not see anything. They'd never been able to keep a monk in that cell. I didn't want to stay in a hotel, so I opted to stay in The Cave. The monks said that I should keep the door cracked so that I could, at least, see something.

So, I'm sleeping, I've got the door cracked, and there was barely a sliver of dim light by the door. Early in the morning, around two or three o'clock, I awoke to see, over in the corner, something that resembled an energetic shadow, waving and hovering, up and down. I stared at it for a while and, realizing that I was in a monastery, I thought this might be an otherworldly visitor — a Saint, even a demon. I stared at the gray cloud that kept wavering and moving and I thought I understood why no monk could endure this cell. I finally worked up enough courage to get up and turn on the light. Someone had thrown an apple core in the trash and there must have been 500 fruit flies circling it!

All around the world Christians, just like you, have been coming to confession during Lent, and everyone confesses the same thing. Oh, our sins may be different, but the whole reason we're coming to confession is to say: "I'm dark; I wish I was closer to the Light. How can I be closer to the Light?" Also, this

time of year, I don't know if you've noticed, but the devil knows that it's Lent. You might not follow the Church Calendar but the devil does. And this time of year brings temptations that seem to be magnified by our unworthiness. True, we are unworthy, but the devil tempts us

to think that we might just be unworthy enough that we ought not to be found in church; we're not even worthy to be called a Christian; we're not worthy to be a father, a mother, a husband ... These are lies. The light of the resurrection disperses the darkness and changes all of that. No matter what co-worker you're having trouble with, what marital problems you may be having, what problem child you have — or what problem parents you have — the light of the resurrection changes those relationships.

I've never met anyone who came to a Pascha service and said, "Boy, I wish I hadn't done that." But the only way that we can fully appreciate the bright light of the resurrection, the only way we can truly appreciate Pascha, is by going to Jerusalem — and being beaten, and spat upon, and crucified — which all begins with Holy Week. In the end, all things look different in the light of the resurrection even, according to the hymns we'll sing, the way we see our enemies will be changed by the Light.

Without light, our darkened minds can play tricks on us. It takes the light to show us the truth. Our Lord is the Light. He is the Light and soon we are going to participate in the greatest event in the history of the universe: the resurrection of Jesus Christ. But first, we must go to Jerusalem. Beginning with Lazarus Saturday and Palm Sunday, this is what we are all called to do: go to Jerusalem. Why? Are we going to Jerusalem to be beaten, spat upon, and crucified? Sure. But the real reason we're going to Jerusalem is because the light of the resurrection shines from there. And the light of the resurrection changes people. Beatings, scourging, crucifixions; they don't really change you. You may suffer; we all suffer in this life. But the light of the resurrection changes things. Things look different after the resurrection.

Jaroslav Pelikan, a prominent Protestant theologian who converted to Orthodoxy late in life, once said: "If Christ is risen, nothing else matters. And if Christ is not risen — nothing else matters." The choice is ours, you see.

Let's go to Jerusalem.

It IS Pascha not Easter!

By Fr. Michael Harper

I hear occasionally from someone who sometimes accuses the Orthodox Church of being "foreign", and so unsuitable for the British. A few days ago he sent me a card saying "the word in English is Easter". My reply was "the word in Greek (and, therefore, English), is Pascha".

This is a much more important subject than a mere dispute about words. If the word in English is Easter, then one is bound to ask "what word?" Was there some word which, when translated into English, became "Easter"? The plain answer is "no". There is one simple reason for this, Jesus Christ in the days of his flesh never visited these shores, and his words were not written in English. He spoke Aramaic, and his sayings were recorded in Greek, as were the words

of the other NT writers like Paul and Peter. An example of the desire to replace the word "Pascha" with "Easter" is the King James version translation of Acts 12:4 which describes the arrest of Peter by Herod and his intention "after Easter to bring him forth to the people". The Greek word here is pascha, and all modern translations rightly now translate the word "Passover"

We need to realize also that there is no equivalent word for "Easter" in the Greek language, for one simple but important reason, the word is an Anglo-Saxon word for a pagan festival. The word in its original use is entirely pagan. According to the English Church historian Bede, it derives from a pagan spring festival in honor of Eastr or Ostara a Teutonic goddess. It has no associations whatsoever with Christ, His death and Resurrection, or indeed anything Christian. Is it not, therefore, unsuitable to be used to describe the greatest day in the life of the Church? The French, Italians and Spanish do not make the same mistake. Their words come from the proper source - Passover, which in Greek is the word "Pascha".

Pascha is derived from the Jewish word Pesah which means "Passover". And here there is a direct link with the New Testament. In 1 Corinthians 5:7 we read, "for our paschal lamb, Christ, has been sacrificed". According to St John, Christ was crucified at the very time that the paschal lambs were being killed. There is another link with the Old Testament because of the importance to the Jews of the Feast of the Passover.

The verbal form means to protect and to have compassion as well as "Passover". The

experience of the Israelites was literally a "Passover", but it was also an experience of both God's compassion for his people, and a great act of protection, as for example, the passage through the Red Sea. The crucifixion and later Resurrection of Christ took place during the Passover Feast. So for Christians Christ was clearly the Paschal Lamb, the fulfillment of all that the Passover had foreshadowed since the first Passover which celebrated the liberation of the Israelites from slavery in Egypt. Let us remember that because the word "Pascha" is in its origin a Hebrew word, by using it we are a witness to the Jewish community, for whom the Passover is still one of the most important words in their religious faith.

Orthodox believers living in the West have always been under pressure in all directions to conform to western ways, ideas and practices. There is nothing new in this. The Crusades were the worst and most blatant attempt by the West to bring the East to heel. But the pressures continue, albeit in more subtle ways. And one example of this is our constant temptation to drop the word "Pascha" and for clarity (and sometimes charity) use the western word "Easter". But perhaps the time has come for us to make a stand against this. In our increasingly secular and pagan society the use of a pagan word, of which no one knows the meaning, is hardly suitable to describe the greatest day in the Christian year. When most people knew the Christian meaning of the word "Easter" one could perhaps make out a case for using the word.

But not today!

(Conclusion on p. 13)

When Do Orthodox Christians Celebrate Pascha?

Metropolitan Makarios of Zimbabwe

Many people ask why Pascha under the Orthodox Church is often celebrated on a different date to that of the Western Churches, Catholic and Protestant. The question is justified, for we live in a situation in which the majority of Christendom celebrates Pascha under the Western tradition.

The precise determination of the date of Pascha has preoccupied Christians throughout the history of the Church and has been a divisive factor which continues to the present day to be a source of controversy between the Eastern and Western Churches.

Those Christians who originally converted from Judaism celebrated Pascha in accordance with the Jewish calendar, on the same day that the feast of the Passover, 'Pascha', was celebrated, that day being the 14th of the lunar month of Nisan, regardless of the day of the week upon which it fell. The Churches of Asia Minor followed this practice whilst the other Churches both in the East and in the West, always celebrated Easter on the Sunday following this date.

The Christians of Asia Minor held that this date was that of the crucifixion of Christ, whilst the Christians of the other Eastern and Western Churches believed it to be the date of the Last Supper, held on the day preceding the crucifixion and being a Passover meal. The Gospel of Saint John asserts the former and the Synoptic Gospels assert the latter, a discrepancy for which an explanation has been attempted by pointing out that the Synoptic Gospels followed Jewish practice in considering the 14th of Nisan to have begun on the previous evening and hence, from a calendar point of view, on the evening of 13th of Nisan.

By the third century AD, all the Churches had agreed upon celebrating Easter on the Sunday following 14th of Nisan. This date was determined in accordance with the Jewish calculation of Passover, on the first full moon following the vernal equinox. Following the destruction of Jerusalem in AD 70, however, the Jews of the Diaspora depended upon local pagan calendars for their calculations. The feast of Passover consequently sometimes preceded the vernal equinox and most Christians abandoned the practice of regulating the date of Easter through the date of

Passover in order to avoid the inaccuracy occasioned by the dependence on these calendars.

The alternative to depending upon Passover for the determination of a date for Easter was the system of 'paschal cycles', each paschal cycle having a duration of several years, throughout which the full moon occurs on the same day of the year, with only some exceptions. Once again differences in the employment of these cycles arose between the Eastern and Western Churches; the Eastern Church adopted a 19-year cycle whereas the Western Church employed a less accurate 84-year cycle, which resulted in more differences. In the West the vernal equinox was observed on 18th March, while in the East it was observed on 21st March.

The issue was finally brought before the First Ecumenical Synod at Nicaea in AD 325, which decreed that Easter must not be calculated according to Passover, but that it must be celebrated after the vernal equinox, specifically, on the Sunday following the first full moon occurring after the date of the vernal equinox. Subsequently, the regulation concerning Passover was interpreted as requiring that Easter be celebrated after Passover. The Eastern Church then reverted to the original method for the determination of the date of Passover and consequently of Easter.

Since AD 325 the "loss of time" has resulted in a "forwarding" of calendar dates and hence 21st March at the time of the Synod at Nicaea now corresponds with 3rd April. Therefore Easter may not be celebrated before this date or after 8th May by the Orthodox Church.

Although the Eastern Church has neglected consideration for the progressive loss of time since AD 325, the Western Church has also neglected this, in addition to not having taken into account either the original method for the determination of the Passover date or the accurate determination of the vernal equinox, without which an accurate determination of the date of Easter is impossible. The present discrepancy is consequently a result of all the above-mentioned factors and will not be resolved unless new standards of accuracy are sought and effected.

Вербний тиждень

Олекса Воропай

Вербний тиждень, за народним віруванням, не можна сіяти конопель і городини, бо "буде ликовате, як верба". Не сіяли колись і буряків, бо "будуть гіркі". У Вербну неділю святять вербу. Під церкву заздалегідь навозять багато вербового гілля. Зранку на Богослуження сходяться всі - старі й малі, - бо "гріх не піти до церкви, як святять вербу". Коли закінчується відправа і священник окропить гілля свяченою водою, то діти - одне поперед одного - стараються якнайшвидше дістати вербу і тут же проковтнути її по кілька "котиків" - "щоб горло не боліло". Звичай святити вербу дуже старий, бо вже в "Ізборнику" (1073 рік) згадується "Празник вербний". Згадує про вербу і Данило Паломник (1095-1108), що відвідав Єрусалим і там бачив "древіє много по брегу Іорданову превысоко, яко вербіє єсть й подобно". То були пальми, що нагадали нашому землякові рідне чернігівське "вербіє".

Як уже згадувалося, був колись на Україні звичай носити свячену вербу з церкви до церкви. Це робилося не тільки в суботу, а і в неділю. Так, у Харкові у Вербну неділю учні разом з вихователями та вчителями урочисто несли свячену вербу від міської парафіяльної церкви Святого Дмитра до "колегіюму". А в слободі Котельва, Охтирського повіту, народ, на чолі з духовенством, щорічно носив вербу від Троїцької церкви до Преображенської. Колись господарі, повертаючись з церкви з свяченою вербою, до хати не заходили, а відразу ж садили на городі по кілька гілок або - якщо було близько - то в полі, "щоб росла Богові на славу, а нам, людям, на вжиток"; а решту, що залишилася, несли до хати і ставили на покуті під святими образами. Якщо, ввійшовши до хати, заставали когось, що проспав заутреню, то били такого свяченою вербою, примовляючи:

*Не я б'ю - верба б'є,
За тиждень Великдень,
Недалечке червоне яєчко!*

Молоді хлопці та дівчата билися свяченою вербою ще й коло церкви, та й дорогою, як додому йшли; а б'ючись, примовляли:

*Будь великий, як верба,
А здоровий, як вода,
А багатий, як земля!
В Галичині примовляли так:
Шутка б'є - не я б'ю,
Віднині за тиждень
Буде в нас Великдень!*

Свячена верба користується великою пошаною серед нашого на-роду. "Гріх ногами топтати свячену вербу", а тому навіть найдрібніше гілля, якщо воно залишилося після освячення, палили на вогні, щоб під ноги не потрапило.

Свяченій вербі приписується магічна сила. Як вперше навесні виганяють скот на пасовисько, то конче свяченою вербою - "щоб нечисть не чіплялася до тварин". Більше того, викидають гілля свяченої верби надвір під час граду - "щоб град зупинився". Верба має велике значення в народній медицині. Коли хворіють люди або тварини, то знахарі варять свячену вербу разом з цілющими травами і напувають тим варивом хвору людину чи тварину - у повній надії, що "поможе". Виваром свяченої верби мочать голову і цим лікуються від болю голови. Лікуються свяченою вербою і від пропасниці та ревматизму, збивають нею гарячку.

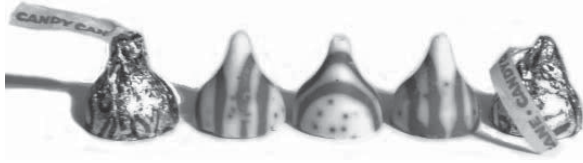
Товчене листя з верби кладуть на рани, а горшку, настояну на її листі, п'ють проти шлункових захворювань. Верба має неабияке значення і в науковій медицині. Ось як пише про це Юрій Ліпа в книзі "Ліки під ногами": "Кора верби в легких напарах продається в ревматичних хворобах суглобів і болях м'язів. Найліпше пити її в мішанці, і то впродовж багатьох тижнів. Відвари з кори давати треба в гарячкових станах і пропасниці, зв'язаних з побільшеною нервовістю. Головний складень світової слави ліку на нерви "Пасифльорин", побіч пасифльори - це кора білої верби".

Поруч такої пошани до верби і віри в її лікувальну силу дивно звучить народна легенда про козячу вербу - один з видів верби. Легенда каже, що козяча верба проклята Богом за те, що з неї робилися цвяхи для хреста, на якому розп'яли Спасителя: "за це її черви точать". Крім того, за народним віруванням, у сухій вербі сидить чорт; звідси й прислів'я: "Закохався, як чорт у суху вербу!" Козяча верба часто зустрічається на Україні, особливо в лісах і на левадах. Її характеризують коротке і широке листя, а також грубі "базоки" або "котики". "Звичаї нашого народу"

Pascha Reflections of an 11 Year Old (Now 58)

By Dan Abraham

Each of us brings into the Lenten and Paschal season our humanity then hope and pray we emerge with heightened spirituality. For me, each year is a journey into my pre-teen and teen years when I learned the way of the Lord. It was not intellectual learning, but the beginning of a journey that continues today. Remembering when and how it began gives me hope for tomorrow.

I grew up in a household where fasting was an important part of our family life. I probably didn't fully understand its meaning, but I abstained as my dad did and ate only what my dad consumed. Making it from beginning to the end was a challenge for an 11 year old, but also a source of humble pride when I succeeded.

Palm Sunday has special meaning because it was my first day as an Altar Boy at the young age of 6. I remember my white Altar Boy robe made especially for me by the ladies of the church (our moms). I still remind the ladies who made our robes that I still remember.

When I was old enough that my parents let me attend evening services, it was almost like a rite of adulthood at that time. I had the good fortune of living 5 blocks from church. I walked or rode my bike each evening often arriving before my Priest. I waited anxiously on the steps. It was time to prepare the church - him and me.

Later in life Holy Thursday morning was precious. It seemed that the women of the church were always there. It was special to be with them. Now one is no longer with us, but her memory will certainly live on. I was the one who got to do all the reading and she always told me what a good job I did.

Thursday evening is probably most memorable. My Priest was tall, thin, and with white flowing hair. When he carried the cross during the procession, it seemed to a young Altar Boy of 11 that it was Christ himself with us.

It was time for the Paschal midnight service when we chanted, "Christ is Risen!" Maybe at 11 I didn't fully understand its meaning, but I knew at 12:01 my fasting was over and I could have my Hershey kiss.

Now 47 years later I know my weaknesses and my sinfulness, but instead of my Hershey Kiss, I feel the hand of God reaching down for mine telling each of us that in all our human shortcomings, He still loves us.

(Conclusion from p. 10)

It IS Pascha not Easter!

To be practical

There are still some for whom the word "Easter" has all the right resonances. Let us not want for a moment to deprive them of that blessing. Easter for them does not mean hats, chocolate eggs, parades or watching football; it means the Cross of Christ and his glorious Resurrection.

But let the Orthodox stick to the right word, which is "Pascha". Let us use it in our own circles, and discard the pagan word "Easter". We should do this - not to be different, but to be truthful.

However, when we are in mixed company, for the sake of clarity (and charity) let us use both words, if possible with a simple and humbly presented explanation. For example - "We shall soon be celebrating Pascha - or as you call it 'Easter'". Or, "we shall soon be celebrating Easter, or as we call it 'Pascha'".

We should encourage the West to unite with us in using the right word, which is Pascha.

And finally, let us not get dragged down with a dispute about mere words. St Paul warned believers in his day "to avoid wrangling about words, which does no good but only ruins those who are listening" (2 Timothy 2:14). The important matter here is not what the Festival is called, but the reality of the Death and Resurrection of Christ. Yes, Christ is Risen!

If we can agree there, then what we call it, important though that is, can be seen in its proper perspective.

Про старий і новий стиль

Світлана Безпальченко

Для того, щоб зрозуміти передісторію православно-календаря, ми повинні перенестися в долину Нілу, де в незапам'ятні часи був створений календар, що проіснував разом з Єгипетською культурою близько 4-х століть. Походження цього календаря пов'язане із Сиріусом - найяскравішою зіркою небосхилу, оспіваною багатьма поетами. Отже, Сиріус дав Єгипту перший у світі сонячний календар, що лежить в основі літочислення всього Старого Світу, аж до наших часів.

Справа в тому, що проміжок часу між двома першими ранковими сходами Сиріуса, що однаково збігалися в Єгипті з літнім сонцестоянням і розливом Нілу, саме і складає добре відомі нам 365 і 1/4 доби. Проте дійсною довжиною року єгиптянами було обране ціле число днів, а саме - 365. Таким чином, за кожні 4 роки сезонні явища випереджали Єгипетські календарі на 1 добу. Очевидно, для того, щоб Сиріусу пройти по всіх датах скороченого року (із 365 днів), було потрібно вже $365 \times 4 = 1460$ діб. Але знову таки, пам'ятаючи про те, що Єгипетський рік коротший від Сонячного на 1/4 доби (6 годин), то для того, щоб повернутися точно до тієї ж дати Єгипетського календаря Сиріусу був потрібний ще один рік ($1460 + 1 = 1461$). Цей циклічний період у 1461 Єгипетських роки і є знаменитий "Сотичний період" (Великий рік Сотиса), рівний 1460-ти Юліанським рокам. Чому ж старий стиль називається Юліанським?

Перша спроба реформувати древній Єгипетський календар була розпочата ще задовго до Юлія Цезаря Птолемеєм III Евергетом, що у своєму відомому "Канопському Декреті" (238 р. до Р.Х.) уперше ввів поняття високосного року, вирівнюючи тим самим помилку в 1 добу, що набігає за 4 роки. Таким чином, один рік із чотирьох ставав рівним 366 діб. На жаль, реформа ця тоді не прижилася: по-перше, поняття високосного року було цілком чуже самому духу багатовікового Єгипетського літочислення, по-друге, занадто сильні були ще древні традиції.

Тільки в епоху Римського панування уже відомий нам Великий рік Сотиса перестав існувати як реальна календарно-астрономічна міра. Гай Юлій Цезар за допомогою відомого Олександрійського астронома Созігена замінив Римський календар реформованим Єгипетським календарем "Канопського Декрету". У 46 р. до Р.Х. Рим з усіма своїми володіннями перейшов на новий календарний відлік, що одержав із тих пір назву Юліанського. Саме цей календар ввійшов в основу історії християнської культури.

Юліанський календар як такий не проіснував і 400 років. На I Нікейському Соборі, скликаному рівноапостольним царем Костянтином Великим у 325 році, серед інших найважливіших

догматичних постанов були вироблені єдині правила вичислення християнської Пасхалії і встановлена єдина ера від Різдва Христового (Р.Х.) для всіх християн.

Таким чином, календар Юлія Цезаря перетворився в Церковний Юліанський календар, що більше 1000 років служив універсальним календарем для всього Православного світу.

Суть Нікейської реформи полягала в тому, що в Юліанський календар, строго орієнтований по Сонцю, було введено рух Місяця зі зміною його фаз. Іншими словами, сонячний календар був органічно об'єднаний з календарем Місяця. Цю необхідність зумовила спроба точніше визначити головне християнське свято - Пасху і пов'язані з нею інші свята. Проте, встановлення дати Пасхи Нового Завіту залежало від дати старозавітної іудейської Пасхи, що з часів Мойсея святкувалася євреями тільки в період повної фази Місяця.

Ось в чому полягає потреба з'єднати в Церковному календарі Сонячний і Місячний цикли. Церковний Юліанський календар у своєму реформованому вигляді не тільки виконав це завдання, що відповідає усім вимогам Церковного Богослужіння, але і поклав кінець суперечкам між Римською, Константинопольською та іншими Церквами з приводу того, коли саме потрібно святкувати Новозавітну Пасху і якими правилами для визначення дати необхідно керуватися.

Отже, по Місячному календарю Пасха має постійну дату, а по Сонячному - дата переміщується у межах 35 днів: від 22 березня до 25 квітня Юліанського літочислення.

Але середня довжина Сонячного року - 365,25 доби, а середня довжина Місячного місяця - 29,53 доби. Пов'язати математично Місячний ритм із ритмом Сонячним практично неможливо. Їх найменше спільне кратне дає цикл з такою

кількістю років, що користуватися таким періодом було б безглуздо. Всі, хто б не брався роз'язувати цю задачу, змушений був допускати у свої обчислення ту чи іншу похибку, яка з часом все одно наростала б. Та співвідношення циклів, розроблене грецьким астрономом Метонам (432 р. до Р.Х.) можна вважати одним із шедеврів світової астрономії.

Місячно-Сонячне рівняння Метона стверджує: 19 Місячних років = 235 Місячним місяцям = 6940 доби = 19 Юліанським Сонячним рокам.

Незважаючи на допущену тут похибку, тому що реально 19 Юліанських років дорівнює не 6940, а 6939,75 добам, саме цей цикл Метона закладений в основу всіх розрахунків Місячно-Сонячних календарів, як древніх, так і сучасних.

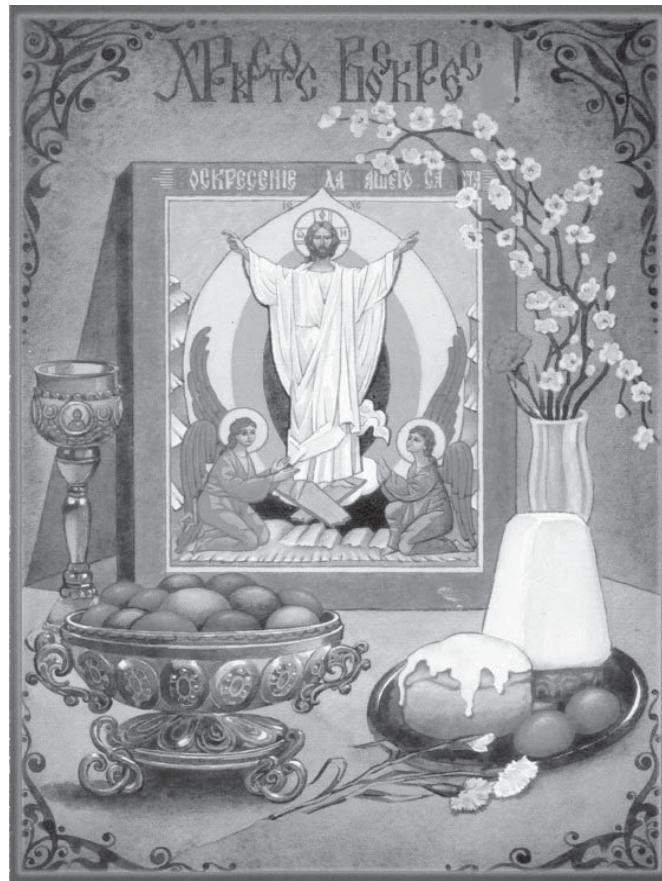
Нікейські Пасхалісти, дотримуючись Євангельських традицій у послідовності подій, пов'язаних з останнім тижнем земного життя Ісуса Христа, цілком свідомо хотіли, щоб дата Пасхи Нового Завіту зберегла свій історичний зв'язок з старозавітною Пасхою, (котра зовсім не пов'язана з Воскресінням як днем тижня, а прив'язана до конкретного числа - 14 квітня), була б цілком незалежна від неї, але завжди наступала пізніше. Дана обставина була для Нікейських Отців настільки важливою, що дата Новозавітної Пасхи стала "плаваючою". Метона-Созиґеновий цикл виявився для них ідеальною мірою для визначення дати Пасхи.

Заснований на цьому циклі календарно-астрономічний механізм християнської Пасхалії став цілком незалежним від механізму Пасхалії іудейської. Християнські Пасхалісти переконалися, що дотримуватися високої математико-астрономічної точності в календарній справі - річ цілком нездійсненна і непотрібна одночасно.

Плаваюча дата Новозавітної Пасхи випереджає дату рівнодення на 1 добу за 128 років, а математико-астрономічно вирахована дата - 14-го квітня - іудейської Пасхи випереджає дату рівнодення на 1 добу за 210 років. Все це відбувається тому, що в календарно-астрономічному плані рух Місяця неможливо об'єднати з рухом Сонця. Отже, взагалі будь-який календар не є абсолютно точним, і поняття точності тут відносне. Тому будь-яка спроба закріпити в календарі будь-яку дату "навечно" завжди була приречена на невдачу.

Саме цю грубу помилку допустила в XVI сторіччі Західна Католицька Церква, провівши так звану «Григоріанську реформу», названу згодом "новим стилем". У тексті знаменитої булли папи Григорія XIII говориться про те, що дата весняного рівнодення, яка в епоху Нікейського Собору припадала на 21 березня і за 1000 років змістилася на десять днів вперед, "навечно" повертається на старе місце: "...було турботою нашою не тільки закріпити встановлену дату рівнодення на споконвіку призначеному

йому місці... але запровадити такі правила, за якими у майбутньому дата рівнодення і 14-тий Місяць зі свого місця ніколи не зміщувалася... " (Булла папи Григорія XIII, 24 лютого 1582 року).

Григоріанський календар і його модифікації порушують один з основних канонів - правило про святкування Святої Пасхи Христової. Прихильники "нового стилю", встановлюючи дату Пасхи раніше іудейської або разом з нею, змінюють послідовність священних Євангельських подій і тому їх спотворюють.

Реформа була майже відразу прийнята всіма католицькими країнами.

Що стосується протестантських держав, то вони довгий час дотримувалися правила, що "краще розійтися із Сонцем, ніж зійтися з Римом". Проте, до середини XVIII століття Григоріанський календар завоював практично всю Європу. Юліанський календар зберігся лише в Україні, Греції, Росії й у патріархатах Східно-християнського світу, які свято і непохитно виконували постанови Святих отців Церкви.

Православний церковний календар, суворо дотримуючись Юліанського літочислення, впорядковує дати...

По старому стилю у Велику Суботу на Гріб Господній сходить Благодатний Вогонь, по старому стилю в День Водохрещення Господнього освячується вода, що зберігається протягом десятків років і багато чого іншого. «Запоріжжя Православне»

Ukrainian Museum of New Jersey In Memory of Patriarch Mstyslav I History and Education Complex of the UOC of USA

OUR MUSEUM CONSTRUCTION IS PROGRESS- ING SLOWLY...

DO YOU WANT TO SEE IT COMPLETED?

During its tour of our parishes several years ago, the History and Education Complex Committee very often heard the words: "When we see that construction is under way, we will make our donation." In several issues of the *Ukrainian Orthodox Word* since the construction on the complex began in the spring of 2009, we have offered reports on the construction progress with abundant photographs of the grandeur of the main museum building. We have asked for your assistance and informed that the construction progress will continue depending completely on your generosity. The only finances utilized in the construction are those contributions made specifically for that purpose. We do not tap any general church funds for this purpose. We are rapidly approaching the point where our construction will be placed on hold because the contributions are being made at very low levels.

We urge all parishes and individual members of our Holy Ukrainian Orthodox Church to step up their efforts in support of this important project. It will not be just a Museum in Memory of Patriarch Mstyslav. The Complex will be the center of religious and cultural education — with a media center and conference rooms to share who and what we are as Ukrainian Orthodox Christians. Our Library will be more available to the academic and general American communities for research and general interest. Our Metropolitan Andrew Kuschak Archive and Research Center will house the history of our Church and nation and we are opening space for various Ukrainian community organizations to store their own archives for availability to historians and researchers. Our exhibit areas will offer to the public unique insights into our own church history, of the

Holodomor or Genocidal Famine of 1932-33 and even of the Revolutionary War, which is so much a part of our Metropolia Center and American history.

PLEASE DO NOT DELAY IN SENDING IN YOUR CONTRIBUTION TODAY! IF YOU HAVE ALREADY CONTRIBUTED, PLEASE CONSIDER DOING MORE SO THAT OUR CONSTRUCTION PROGRESS WILL NOT BE STALLED.

WE ASK PARISHES TO MAKE A SPECIAL EFFORT AT FUND-RAISING.

A proud example of such efforts took place at St. Andrew Cathedral of Metropolitan Washington, D.C. The parish's annual Patron Saint Day was turned into History and Education Complex support day and over \$35,000 was contributed by the parish, its affiliated organizations and individuals, with assurances of more to come. This is truly an example worthy of emulation! The members of the cathedral challenge other parishes to match or beat their effort!

WE LOOK FORWARD TO HEARING FROM ALL OUR READERS IN SUPPORT OF THE HISTORY AND EDUCATION COMPLEX.

GOD BLESS ALL THOSE WHO CONTINUE TO SUPPORT THIS PROJECT!

Український музей Нью Джерзі в пам'ять патріарха Мстислава І Історичний та освітній комплекс УПЦ в США

Кілька років тому, під час подорожей прафіями нашої Церкви, комісія будівництва Істоичного та Освітнього комплексу неодноразово чула вислови: "Коли побачимо будівництво музею – тоді зробимо пожертву." В минулих випусках УПСлова ми неодноразово повідомляли наших читачів про прогрес будівництва музею, рочпочинаючи ще весною 2009 року. Окрім описів, ми публікували фотографії та архітектурні плани споруди. Кожного разу ми інформували читачів про прогрес будівництва та наголошували, що закінчення проекту залежатиме від Ваших щедрих пожертв. Фінасові витрати, котрі вживаються на будівництво музею є тільки тими жертвами, котрі надходять на цю ціль. Ми не використовуємо загальних церковних фондів для завершення цього проекту. На даний час ми підходимо до своєї рідної паузи у конструкції проекту, беручи до уваги малу кількість пожертв, корі надходять на цю ціль.

Звертаємось із заохоченням до усіх парафій та вірних нашої Святої Української Православної Церкви в США щиро відгукнутись на наш заклик для підтримки цього важливого проекту. Це не просто музей імені патріарха Мстислава. Цілий комплекс буде центром духовного та культурного розвитку і освіти - із аудіо і відео центром, конференційними аудиторіями для того, щоб ми могли ділитись з іншими нашою спадщиною і традиціями, тим всім, що ми називаємо Українським Православ'ям. Наша бібліотека буде більш доступною для академічних установ та ширшого кола відвідувачів. Архів та дослідницький центр імені митрополита Андрія (Кущак) міститимуть у собі історію нашої Церкви та народу, беручи до уваги місце в комплексі, де міститимуться і архіви багатьох українських громадських організацій до котрих матимуть доступ як

**БУДОВА МУЗЕЮ
ПОВІЛЬНО
ПРОДОВЖУЄТЬСЯ -**

**ЧИ ВИ БАЖАЄТЕ
БАЧИТЕ БУДІВНИЦТВО
ЗАКІНЧЕНИМ?**

науковці так і зацікавлені особистості. Виставочний зал, міститимуть експонати щодо історії наших парафій та Церкви назагал. Окрім того, частина виставочного залу буде присвячена трагічним подіям Голодомору 1932-1933 років, а також і історичним подіям історії Революційної війни США, що є частиною центру Митрополії і Американської історії.

**ОТОЖ, НЕ ВАГАЙТЕСЬ І НЕ ЗАТРИМУЙТЕ СВОЇ
ПОЖЕРТВИ. НАДСИЛАЙТЕ ЇХ СЬОГОДНІ! ЯКЩО ВИ
ВЖЕ ЗРОБИЛИ ПОЖЕРТВУ – ЗАДУМАЙТЕСЬ НАД
ТИМ, ЩОБ ЗРОБИТИ ДОДАТКОВУ ПОЖЕРТВУ ДЛЯ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКІНЧЕННЯ БУДІВНИЦТВА.**

**ЗВЕРТАЄМОСЬ ДО НАШИХ ЧИСЛЕННИХ ПАРАФІЙ ІЗ
ПРОХАННЯМ ЗРОБИТИ ОСОБЛИВІ НАМАГАННЯ
ЩОДО ЗІБРАННЯ КОШТІВ.**

Нехай прикладом таких намагань буде катедральний храм св. апостола Андрія Первозванного в околиці Вашингтону, ДК. Їхнє храмове свято було організоване із метою зібрання коштів на Історичний та Освітній Центр. Понад \$35,000 було пожертвовано парафією, парафіяльними організаціями та прафіями. Окрім того, вони обіцяють не зупиняти своїх намірів про допомогу на майбутнє. Це є гідний приклад для наслідування! Члени катедральної громади подають нам гідний виклик!

**ОТОЖ,
ОЧІКУЄМО ПОЧУТИ ВІД УСІХ
ЧИТАЧІВ ЩОДО ІСТОРИЧНОГО І
ОСВІТНЬОГО КОМПЛЕКСУ.**

**НЕХАЙ ГОСПОДЬ ПОБЛАГОСЛОВИТЬ
УСІХ, ХТО ПІДТРИУЄ ЦЕЙ ПРОЕКТ!**

St. Thomas and the Truth

If Pascha is the climax of the entire ecclesiastical year, then the first Sunday after Pascha, which the Church appropriately calls "New Sunday", should rightly be considered as "the first after the one", namely higher than all other Sundays of the year.

Consequently, it was only natural that on this prominent and great, day the Church should have appointed the celebration of the memory of a Saint with appropriate spiritual splendour. Thus, we see that on this Sunday, we celebrate the memory of the Apostle Thomas and it is for this reason that our people know it as "Sunday of St Thomas". Yet, this Apostle seems to be the most defamed man of God in popular piety. **Faithlessness** was, more than any other sin, the accusation that was dreaded even by the Fathers of the Desert. St Peter, who at a moment of human weakness denied Christ, was not characterised - faithless or traitor. On the contrary, St Thomas without having been really faithless, was called "the disbelieving Thomas" and became for all

Christian time the symbol of disbelief and of doubt par excellence. It is obvious that such characterisations are incompatible with the Apostle and Saint. What happens, then? Surely, something must be wrong with the whole question. Something must be missing in the story that does not allow us to see the sequence in this curious subject.

To be able to see the matter in its perspective and to understand this contradictory impression in the Christian world, we must examine more carefully, using as our basis the appropriate text of the Gospel (John 20:19-29), which was precisely the behaviour of St Thomas towards the Risen Lord, and how Christ Himself characterised such behaviour.

We are reminded, therefore, that while the disciples "were gathered for the fear of the Jews", Jesus came and stood in their midst. Before showing "His hands and His side" so that they might be persuaded that He is precisely Himself who was crucified and not some ghost, He said to them "peace be unto you". It is in these two words that the key lies for the solution of the problem that concerns us. Peace was the indispensable presupposition and the only power that would remove the panic and confusion from the scenes of the passion, and that would enable the Disciples to accept without any doubt the miracle of the Resurrection. It is for this reason that Christ **projects** His peace before **extending** His hands and His side as proof.

Thus, it was a natural consequence that "the disciple rejoiced having seen the Lord". However, Thomas was absent from this first meeting.

By hearing from the other Disciples "we had seen the Lord" he could not remove fear and confusion from his soul. In addition, since he wanted to be honest both with himself and with his Teacher, in **order** to confess Him not simply with his lips, he made direct experience of his meeting with the Risen Lord a condition of his belief. Thus, "after eight days" when the Disciples were again assembled, "and Thomas was with them", Jesus appeared again in their midst and followed precisely the same order or gestures and words. He begins again by saying "peace be unto you", so that He may also free Thomas' hard heart. And immediately afterwards He tells him "bring here your finger and see my hands and bring your hand and place it in my side and do not become disbelieving but believing".

Now, we must here take note of a series of substantial details:

Although St Thomas is invited to touch Christ, he does not dare to do so. Perhaps it would be correct to say that it is no longer necessary to do so. He has received peace and now free from his fears he is able to see and to believe.

In calling St Thomas to touch Him, Christ does not tell him "do not be **disbelieving**" but "**do not become** disbelieving", which means that He only safeguards him from a possible not an **already existing** disbelief.

When Christ concludes the dialogue with the stirring statement “you have believed - because you have seen me - blessed are they that have not seen me and yet believed”, we must admit that He neither accuses nor reprimands Thomas that he believed only after seeing. In any case, even the other Disciples rejoiced **only after having seen** the Lord, as was already mentioned. Yet, with this beatitude the Lord wants to remind His Disciples that man has received from God a multitude of other faculties and feelings, not only the eyes! If already the Ancients knew how deceiving and unreliable witnesses “the eyes and the ears” are for mortal people, then the God-man had all the more right to remind the priority of these deeper roots man has in order to perceive truth. It is for this reason that he considers those who trust these deeper roots to be blessed, without condemning in any way those who use the five senses, which again God gave to man.

It is characteristic that St Thomas did not satisfy himself simply by rejoicing when he saw the Risen Lord, as did the other disciples. His passion and sincerity made him seek to plunge himself with hands and fingers into the open wounds of Christ so that he might in some way feel Him again “flesh to flesh”. And, it is his exuberant nature that leads him to exclaim the incomparable confession “My Lord and My God” - a confession that none other of the eye witnesses of the resurrection was able to make, not even the most tender and expressive women who first saw the Lord.

We must also note that the confession of St Thomas was not merely a **general** and irresponsible recognition of the Divinity of Christ, but the personal affirmation and unconditional dedication of the entire existence of the Disciple to the Teacher who vanquished death. Such total surrender to the ocean of divine lordship is surely expressed by the pronoun “My” to the Risen Christ.

After all the above, it becomes clear that St Thomas (who during the three official years of the earthly life of the God-Man did not stand out at all among other Disciples, such as St. Peter, St. James and St. John) is now particularly projected in the eyes of all faithful and of history, because of the Resurrection of Christ and his behaviour towards it. Yet,

he is not projected negatively, as one would believe from a superficial appreciation of the events, but positively. He now stands out to a degree that is not merely and absolutely equal with the other Disciples (since he did not need anything more than the others needed in order to believe), but to the degree that he became, with his fiery and unique confession, in a way “the highest bidder” of the miracle of the Resurrection. The Church, therefore, rightfully honours him as Apostle and Saint, and rightfully has appointed the celebration of his memory on such a prominent Sunday of the entire year.

It remains now to answer a final question. How, in view of all these positive and even doxological points, popular piety has dared to call an Apostle of such importance and fiery confession “disbelieving Thomas”? In the first instance, it is necessary to state that popular piety (which expresses spontaneously and unpretentiously the deeper collective memory and conscience of the one people of God), could not possibly result in such a blatant error and injustice. We must rather suppose that this unwavering faith and devotion of popular piety to the person of the God-Man could not endure a trace of reservation, even for a moment, in all that concerns the divinity and uniqueness of the life of the God-Man (both in its entirety or in its particular details). It is precisely for this reason that popular piety hastens to express such sensitivity with an adjective which, no matter how it “exposes” the Apostle phenomenally, does not prevent in the least rendering him throughout the ages the due official honour in the worship of the Church.

Батьки в храмі

Анастасія СМОЛЕНСЬКА

На сьогодні про дітей в храмі написано досить багато. Я ж хочу написати про батьків: мам, бабусь, хрещених.

Кілька тижнів тому в неділю на пізній Літургії я спостерігала в нашому храмі картину, що зацікавила мене. Під час співу «Отче наш» жінка тримала на руках дворічного хлопчика, а той штовхав її, смикав за одяг і казав: «Не співай, перестань, ну не співай же!..». До початку Причастя і жінка, і дитина абсолютно змучилися. Дитині було нудно, вона крутилася на місці, як дзига, штовхалася. Жінка сердилася, лаяла дитину, скаржилася іншим прихожанам: «Що ж це таке: всі діти як діти, а це - просто покарання!».

Після служби ми розговорилися. Виявилось, що жінка ця тиждень тому стала хресною і, усвідомлюючи всю важливість воцерковлення дітей з найранішого віку, а також подивившись на інших дітей, яких у нас в церкві кожної неділі багато, вмовила батьків свого хрещеника відпустити хлопчика з нею на службу.

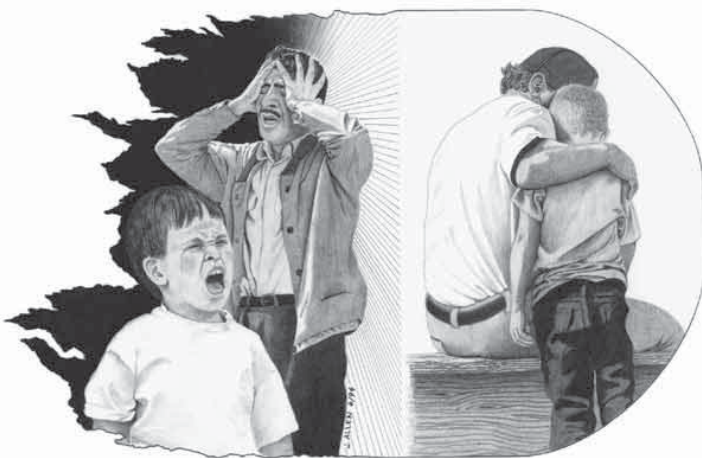
Вони прийшли в храм не до початку служби, а хвилин на 10 раніше, щоб встигнути спокійно роздягтися і зайняти зручне місце. Коли почалася служба, хлопчик дивився на те, що відбувається з жадібністю першо-відкривача. Він завмер на руках у хрещеної. Йому було цікаво. Хрещена триумфувала.

Проте гордість жінки за дворічну дитину, що вперше потрапила на богослужіння, ніяк не могла тривати довго. Вже через 5-7 хвилин хлопчик почав крутитися і ставити голосно питання. Зауваження не тільки не заспокоювали дитину, а навпаки, сильніше турбували. Хвилин через 15 стало ще гірше.

Дитя розмовляло голосно, крутилося під ногами прихожан, що моляться, штовхало їх, артистично падало. Його хрещена гарячилася і все більше й більше втрачала самовладання. Вона то брала його на руки, то опускала на підлогу. Її не покидала думка: «Щоб я ще раз!..».

Цей випадок спонукав мене поділитися власним досвідом і досвідом інших прихожан в тому, як зайняти дитину в храмі.

Пам'ятайте: навіть дорослій людині важко з незвички вистояти, не ворушившись, 1,5-2 години служби, що вже тут говорити про дітей! Тому не приходьте в храм дуже рано. Краще спочатку приводьте малюка безпосередньо

до Причастя, а потім поступово, коли дитина вже звикне, приходьте з ним все раніше і раніше.

Не одягайте дитину дуже тепло. Безумовно, в церкві бувають протяги. Але в теплому синтепоновому комбінезоні дитина спітніє і неодмінно вередуватиме. Практично у всіх храмах є лавки і вішалки, де ви і ваш малюк могли б переодягнутися. Тому запасіться легкою, але такою, що не продувається кофтиною, косиночкою (щоб не тримати дівчинку в теплій шапці), змінним взуттям.

Помітивши, що малюк втомився від власної бездіяльності і починає турбувати Вас і оточуючих, не лайте і не «упокорюйте» його. Краще займіть чимось для нього цікавим.

Як правило, в храмах досить багато ікон, до яких ви можете приклястися зі своєю дитиною, не заважаючи тим, хто молиться. Цим зможете відвернути його від витівок.

Швидше за все, щоб обійти всі доступні ікони, вам буде потрібно достатньо часу. При цьому маєте можливість учити дитину хреститися і читати простенькі молитви. Також в цей час ви можете навчити малюка розрізняти Ісуса Христа, Богородицю і різних святих (на всіх іконах, за винятком, підписані імена тих, хто на них зображений).

А якщо при цьому ви зможете розповісти своїй дитині їх короткі життя (в даний час знайти відповідну літературу в церковних лавках, а тим більше в інтернеті не складно), то нудно Вашій дитині не стане ніколи. Звичайно, це вимагає від вас серйозних зусиль: дістати життя, уважно прочитати їх, адаптувати до дитячого розуміння. Але не переживайте, витрачені сили і час неодмінно принесуть духовну користь і вам, і малюку.

Всі діти люблять ставити свічки. Цим вони здатні займатися довго. Купіть більше найдешевших свічок і ставте їх з дитиною. Тут також можна

вчити дитину хреститися і читати молитви, пригадати з нею імена родичів, живих і

Віра

покійних, разом помолитися за них. Тільки будьте обережні і дуже уважні, не відволікайтеся, адже ваше чадо ще не дуже добре розуміє, що таке вогонь, і може випадково обпектися або підпалити одяг.

Якщо у Вашому храмі існує традиція співу «з народом» молитов «Вірую» і «Отче наш», а може, ще якихось, вивчіть їх разом з дитиною напам'ять і підспівуйте під час служби. Це також займе Вашого малюка.

Ще одне заняття для дітей більш старшого віку - писати записки «за здоров'я» і «за упокій». Якщо ви візьмете за правило писати імена в записках друкованими буквами і при цьому вимовляти вголос те, що написали, то Ваш малюк з часом значно швидше і легше навчиться читати і писати.

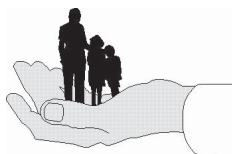
Безумовно, всі запропоновані вище заняття вимагають від дорослого приділяти більше уваги дитині, ніж ходу служби, і не дозволяють повністю «зануритися» в молитву. Але посудіть самі: адже і вдома ваш малюк вимагає до себе майже безперестанної уваги!

До того ж, якщо ви будете регулярно, хоча б раз на тиждень, ходити на службу, дитина поступово почне звикати до храму, і все більше і більше часу зможе стояти або сидіти спокійно.

Поступово ваш малюк подружиться з іншими дітьми і спілкуватиметься з ними, даючи вам можливість відпочити і помолитися.

Пам'ятайте, що якщо ваша дитина вередує, то це не тому, що вона хоче дошкулити вам, а тому лише, що не вміє ще поки по-іншому попросити вашої допомоги. Не соромтеся в скрутній ситуації підійти з питанням до священника.

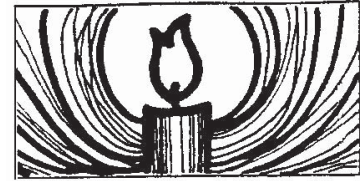
Я сподіваюся, що досвід прихожан нашого храму допоможе вам, і похід в церкву до Причастя стане для Вас і Вашої дитини справжнім щотижневим святом, яким і повинен бути. «Православ'я і сучасність»

In Her Memory: A Paschal Reflection on the Mystery of Suffering

By Dr. Bradley

My mother, Lydia, only had an 8th grade education and waited tables for a living. She was poor and had 4 children to raise alone. A tragic thing happened to her when she was 50 years old. She became crippled for life after a surgeon made a horrifying mistake while operating on her feet. The doctor confused her with the wrong patient or procedure. Mom originally went into the hospital to correct a hammer toe that was bothering one of her feet. Instead, the doctor ended up removing a massive area of her feet related to the metatarsus that attached her toes. After the surgery she could no longer wiggle any of the toes or keep steady when standing because the connecting parts had all been removed. Several bones were left jagged which poked her flesh from the inside of her feet. Often at night she would wake up with throbbing pain. Medicine helped take the edge off the pain but there was always a constant numbing or buzzing in her feet from the nerve endings that had been cut. Mom had ten corrective surgeries after that to try to fix the initial mistake but without success. She went from a shoe size 7 to a size 3 S.

Mother was never able to go back to work after that so the pressure of her financial needs fell largely on us kids. She went to a lawyer to seek justice. The lawyer told mom that the doctor claimed he had lost the original x-ray that was taken "before" the surgery so her case could not be proven. That x-ray would have showed two perfectly good feet that did not need the surgery which the doctor had wrongly performed on her. So instead of receiving a just settlement, mother was awarded a meager \$900.00. Five years later, the lawyer died of cancer. In a chance meeting, mother ran into his secretary on the street and was told that her lawyer accepted a bribe from the doctor's insurance company and that is why she lost the case. We did all we could for her, but for the rest of her life Mom lived with severe chronic pain until her death in 2002 at the age of seventy-nine.

Some of us have to endure great trials for long periods of time. For reasons that are sometimes known only to the Almighty, God allows great evil to come into our lives. Like the story of Job in the Old Testament, our faith is severely tested. We are called upon to live with a great mystery, the mystery of suffering. That is why mother's story is worth telling during this season

(Conclusion on p. 25)

The First Days of Pascha by V. Rev. Dennis Kristof

The entire week following Pascha is called bright or Light Week in the Orthodox tradition. Though all of Light Week is a celebration of the Resurrection of our Lord, God, and Savior Jesus Christ, the first three days: Pascha, Bright Monday, and Bright Tuesday; are of particular importance. On Bright Monday, at the conclusion of the Divine Liturgy, a procession which goes around the temple three times is taken. On the third time around, one of the four Resurrectional accounts from the Holy Gospels of Matthew, Mark, Luke and John are chanted. This symbolizes the joyous disciples who were sent by the Risen Lord to preach the Good News (Gospel) of His Resurrection to the four corners of the earth. We join ourselves with the Apostles and disciples in proclaiming His Resurrection.

On Bright Tuesday, the account from the Holy Gospel according to Luke which recounts the encounter of the Risen Lord with the two disciples on their way to Emmaus is chanted. The important lesson that this Gospel has to teach is that the disciples did not recognize our Lord until the breaking of the bread, just as we cannot truly recognize the Risen Lord without the help of His grace which we acquired by receiving His Most-Pure Body and Most-Precious Blood in Holy Communion. This is the only day that this important teaching of our Lord is taken. This was due to the fact that Orthodox Christians were expected to attend services on this important holy day making repetition of it at another time unnecessary. However, in our day and age it bears repeating: The Risen Lord can only be a reality in our lives if we live the Life of the Church, and receive spiritual nourishment only available to us through partaking of the Holy Eucharist (Communion).

Water Pouring - *Polyvanka*

One interesting folk custom that is associated with Pascha is water-pouring

among young girls and boys. On Bright Monday, young men and boys would visit the homes of young women and girls, and pour water over hands while proclaiming, *Christ is Risen!* They would reply, *Indeed, He is Risen!* Their reward was a beautifully decorated egg (*pysanky*). However, more often than not, the boys would become overly enthusiastic in their pouring and would not stop with the hands only. In spite of this, the custom was kept because it was considered bad luck if any home was bypassed for this water-pouring period called *Polyvanka*.

On Bright Tuesday, the young women and girls had their turn by making their rounds. The transgressions committed by the males on Monday would be properly avenged on Tuesday. Folklore authorities have proposed rather that this custom originated when the Jews doused the followers of Jesus with water when they were joyfully proclaiming the Good News of His Resurrection. Others believe the custom grew out of the belief that fresh water from the melting snow

gave a beautiful complexion and brought good luck if poured on the hands.

The custom of preparing and distributing beautiful eggs owes itself to the legend that shortly after the Resurrection, Mary Magdalene visited the Roman Emperor, Tiberius, and presented him with beautiful eggs beginning her conversation with him with the words, *Christ is Risen!* The legend goes on to say that she convinced him that Jesus Christ was condemned to death unjustly. The emperor responded by deposing Pontius Pilate from his position of procurator in the Judean territory of the Roman Empire. This scene is depicted in the Orthodox Temple dedicated to

Mary Magdalene on the Mount of Olives in Jerusalem.

ЯЙЦЕ

ЯК КОСМОГОНІЧНИЙ СИМВОЛ В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ

Відомі дослідники стародавньої Русі, зокрема Рибаків та Макаров, аналізуючи орнаменти сучасних великодніх яєць-писанок, відзначають надзвичайно архаїчні космогонічні сюжети зображень, як, наприклад, міт про двох небесних лосих-породіль, що виник за кілька тисячоліть до прийняття християнства на Русі, чи знаки землі, символи сонячного божества, зображення небесних оленів тощо. Музеї археологічних знахідок України зберігають чимало керамічних, полив'яних яєць-писанок періоду Київської Русі, на яких також можна побачити древні символи родючості, води, безко-нечника. На київських керамічних писанках побачимо і сплетіння жовтих та зелених смуг - мотив вічнозеленої травички, відомої нам "сосоєнки", що вшановувався нашими предками. Цей же мотив використовувався для зображення мітичного не-бесного змія, який, згідно з тоді-шніми уявленнями про життя, запліднював яйце, що давало початок світові.

У фолклорі багатьох народів світу зберігаються пере-кази про яйце як джерело жит-тя, світла й тепла, а то і як сим-вол зародження Всесвіту. Най-давніші з них, мабуть, походять із Вавилонії. У них оповідається, що Хаос був запліднений Бо-жим подихом, внаслідок чого виникли жіночий та чоловічий елементи, з яких утворилось яйце. Розби-вшись, воно сформувало небо і землю.

Стародавні єгиптяни уявляли Всесвіт у вигляді яйця, їхній Бог - Кнефу, храм якого стояв на острові Еліфантіні, був зображений у людській подобі, але з головою яструба (як символ діяльності), що тримає у дзьобі яйце. З цього яйця народжується вогонь - "фтас". А на зображеннях іншого бога - Пта, яйце символізує сонце, котре Пта котить небосхилом.

В одній з легенд Індії розповідається про яйце, що плаває у водах, тобто так індійці розуміли й бачили сонце у світовому просторі.

Стародавні перси оспівували яйце у своїх священних піснях. За їхнім віруванням, спочатку був тільки Творець. Потім народилося яйце, яке Ніч накрила своїми крилами, а Любов, син Творця, заопікувався ним. Коли воно дозріло, то з нього утворився Всесвіт. У перських храмах можна побачити литі або витесані з каменю яйця як носії зародження світу. У персів був також звичай фарбувати яйця.

Згідно з оповіданнями Геродота, світ народився із яйця, що його знесла птиця Фенікс у каплиці бога Геліоса - Сонця. Тому в античній Греції та Римі яйце набирало магічної сили, і фарбовані яйця вико-ристовувались в різних обрядах. Фінська космологія - "Калевала" розповідає, що Всесвіт виник із шести яєць. Згідно з оповіддю, Мати вод Ільматарх жила спершу в повітрі, але потім спустилася в океан, який повністю покривав землю. Сімсот років гойдалася вона на воді. Дика качка, прийнявши її коліно за землю, звилла на ньому своє гніздо і знесла в ньому семеро яєць: шість золотих і одне залізне. Але Ільматарх поворухнулася, яйця впали в океан і розбилися: з нижніх частин утворилася земля, а з верхніх - небесне склепіння; з жовтка - сонце, з білка - місяць та зорі.

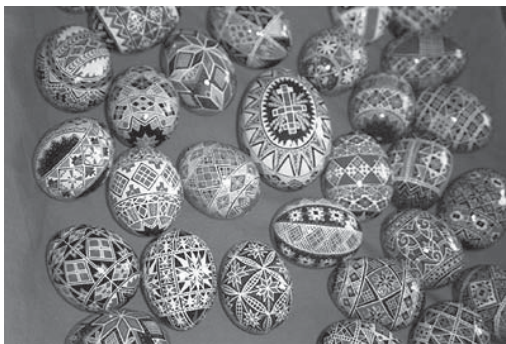
У дитинно-простодушних ле-гендах індіан народу Гайда, розселених на північно-західному побережжі Канади, розповіда-ється про священну Ворону, яка знайшла одного разу на березі океану яйце, клюнула його із цікавості, - і звідти вийшли першолюди, які і започаткували рід Гайда.

В одній з українських казок оповідається про горобця і мишу, що не могли поділитися просом і

посварилися, з чого почалася велика війна між птахами і звірями. Людина стала на бік птахів, тож із вдячності за допомогу вони дарують людині чарівне яйце, з якого вийшло ціле царство.

Фарбоване яйце - це магічний і глибоко символічний атрибут обрядовості в українській культурі.

В українській мітології велике значення приділяється очисній силі сонця й вогню. Отож, за сивої давнини - аж до XIII століття, а подекуди - і до кінця XIX століття, - готуючись до розписування яєць, наші предки видобували первісним способом живий вогонь з дерева, яке росло і набиралось життєдайності від сонця, бо вірили, що тільки тоді народиться магічно-оберегова сила писанки. Писанки писались лише чистим бджолиним воском, бо віск вироблявся "Божою мухою-трудівницею" з меду, а мед одержували з квітів, а квіти набирали силу також від сонця. Писати писанки мусила мати-господиня тоді, коли вона "свято" провела день: ні з ким не посварилася, нікому зла не вчинила, нікого не гудила.

Педагогічні праці Софії Русової і сьогодні

Олександра ПОПЕЛЮК

Є основою для національної освіти в Україні

*Будеш, матко панувати,
Поки живуть люде;
Поки сонце з неба сяє,
Тебе не забудуть»,* - писав дитячий часопис «Українська ластівка» з нагоди 80річчя від дня народження Софії Русової. Народилася вона 18 лютого 1856 року в селі Олешні на Чернігівщині. Батько - полковник, швед за походженням, мати - французенка, а дочка Софія полюбила Україну і присвятила все своє життя їй. За просвітницьку діяльність молодій жінці, у якої на руках було троє маленьких дітей, довелося сидіти в п'яти царських тюрмах. Про своє перше тюремне ув'язнення Софія Русова писала: «Тяжкі це хвилини, коли ворожа сила забирає матір і дружину від рідного огнища. Сину моєму було тоді три роки, дочці - півтора, вони не розуміли тої трагедії, що була в серці мого чоловіка і в моєму. Але той жах, що світився в очах мого сина, і був тою першою іскрою, що зробила його на все життя палким революціонером». Побачення з рідними давали раз на тиждень - десять хвилин через подвійні ґрати. Ув'язненій не дозволяли вишивати, навіть читати книжки. Третього сина Юрка хрестив тюремний лікар, а воду на хресну купіль носили «надзирателі».

Постійні переслідування жандармерії змушували Русових часто переїжджати. Київ, Полтава, Харків, Чернігівщина, Херсонщина, Катеринославщина - ось неповний перелік міст і регіонів, де тимчасово перебувала родина, як правило, під поліцейським наглядом. І скрізь, незважаючи на заборони, Софія Русова організувала дитячі садки, навчала в недільних школах. Вона була викладачем і професором на Вищих жіночих курсах у Київському педінституті, співзасновницею першого україномовного педагогічного журналу «Світло». У 1906 році впорядкувала і видала «Український буквар». У 1917-18 роках була членом Української Центральної Ради, за гетьманату очолювала департамент дошкільної та позашкільної освіти, проводила дерусифікацію шкіл, готувала українські підручники.

Софія Русова створила оригінальну концепцію національного виховання, розробила принципи української національної школи. На думку Русової, кожна школа повинна мати національний характер, в програмі навчання перше місце належить предметам національним - мова, література, історія, географія свого народу. **Нація народжується біля дитячої колиски, тільки на рідному ґрунті. Серед рідної пісні й рідного слова здатна вирости свідомо дитина.** Важливе місце в системі національного виховання Софія Русова відводила рідному слову: «Мова є дзеркалом народного духу, психології кожного народу...»

Коли до влади прийшли більшовики, Софія Русова не могла прийняти

їхні принципи освіти й виховання. Вона емігрує до Чехословаччини, звертаючись до України: «Прощай, рідна, дорога Україно. Кидаю тебе з одним палким бажанням усі свої старі сили віддати на визволення Твого народу...»

Хто ж виховав цю палку українську патріотку? Ще маленькою вона наслухалася пісень, казок та байок від своєї няньки-українки й щиро полюбила український народ, його мову й звичаї. Добрими вихователями були й батьки, старша сестра, київське оточення - родини Лисенка, Старицького, Драгоманова, чоловік Олександр Русов - український вчений-етнограф. Батько й мати полюбili селян Олешні. На прохання матері батько збудував у селі невеличку православну церкву. Бо найближча церква була за сім верст від Олешні.

Український патріотизм Софія Русова зуміла передати своїм нащадкам, які виростили за кордоном - в США та Канаді, але залишилися українцями. В 1991 році, коли Україна стала незалежною державою, на відзначення ювілею Софії Русової до Олешні приїхали її онука Ніна з двома доньками і онучкою Софією. Вони побачили у родинному будинку лікарню, у церкві - магазин, утім олешнівці частенько навідувалися до родинної усипальниці. Благодійників ще й досі пам'ятають.

Після відвідин України та урочистостей із нагоди вшанування пам'яті Софії Русової її онука Ніна сказала: «Для багатьох єдиною ниточкою до батьківської землі, що й давало право зватися українцями, була рідна мова». Донька пані Ніни з гідністю говорить про своє українське походження, пишається знанням української мови. Але чому кілька поколінь наших вихователів, учителів не чули імені Софії Русової, не читали її творів, не знали її педагогічних ідей?

У Празі 65річна Софія Русова стала співзасновником і професором педагогіки Високого педагогічного інституту імені Драгоманова. Згодом пов'язує своє науково-педагогічне життя з Українським інститутом громадознавства, розробляє проблеми шкільної освіти та виховання. **«Найдорожчий скарб у кожного народу - його діти, його молодь, і що свідоміше громадянства, то з більшою увагою ставиться воно до виховання дітей, до забезпечення їм найкращих умов життя», - казала Русова. Це наша програма дій, у першу чергу, для жінок, щоб кожна з нас насамперед була матір'ю української дитини.** Час і Події.

ЯЙЦЕ

ЯК КОСМОГОНІЧНИЙ СИМВОЛ В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ

У Великодню суботу роблять крашанки, або, як кажуть на Київщині, "галуняють яйця". За народними віруваннями, крашанки, пофарбовані у п'ятницю, швидко псуються; зроблені ж у суботу зберігатимуться протягом усіх свят. Фарбують здебільшого у червоний, але використовують також жовтий, синій, зелений і золотистий кольори.

Шкаралупи із свячених яєчок, разом із кришками від паски, господиня обережно збирає, щоб ніщо не впало на долівку. Усе це, разом із цілою крашанкою, потім закопується на межі ниви або у городі, щоб дали свяченого і землі, охоронити хліб від бурі, зливи та граду.

Навіть яйця, які вживались до випічки паски, були носіями певного символічного навантаження. В Західній Україні у великодню суботу шкаралупу з них викидали на річку, щоб дати знати Рахманам про Воскресіння Христа. При цьому мовчали, опустивши голову, або повільно промовляли: "Плиньте, плиньте у рахманські краї, про Великдень сповістіть." У Центральній

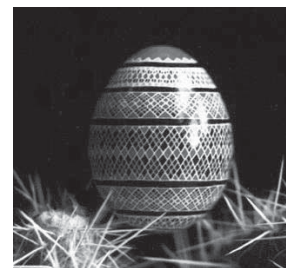
та Східній Україні у воду, "для Рахманів", кидали першу шкаралупу від свяченого яйця. Звичай цей зберігся аж до початку ХХ століття. (У сказанні про Рахманів оповідається, що десь далеко живуть блаженні люди - Рахмани, які моляться за нас, грішних, але не мають свого літочислення, тому ми повинні повідомляти їх про те, коли Христос воскрес).

Ось деяка символіка писанкового орнаменту. Дванадцятипромене сонце нагадує нам про дванадцять місяців у році; "кривулька" знаменує нитку життя; "сосонки" втілюють дерево життя; "горошок" говорить про плодозачаття, з якого починається ріст; лінії "безконечника" - філософська думка про безконечність світу, життя й розвитку; "ромб" - символ родючості; знаки сонця, води і землі на одній писанці - триєдині джерела життєдайності; "спіралі" - узагальнюючий шлях розвитку світу; "сорококлинці" або "сорок гілок" чи "сорок клинців" - священні числа, які охоплюють все життя та діяльність людини, від народження до смерті, але їх можна пояснювати і сорокаденним постом або існуванням сорока святих мучеників.

Фарби також відіграють знаменну роль. Червоний колір уособлює радість життя, любов, сонце. Жовтий колір знаменує урожай на

полі і присвячується місяцеві та зорям. Блакитний колір - це купол неба, повітря, а магічне значення - здоров'я. Зелений - символ весни, природи, росту. Бронзовою фарбою прославляють матінку-Землю. Чорний з білим колір - це вшанування померлих душ.

Чи згадаємо ми значення дохристиянської писанки, яка набирила оберігальної функції для наших пращурів, чи говоритимемо про сьогоднішню, великодню писанку-крашанку, яка стала символом віри у Воскресіння Ісуса Христа, всепрощення і нової радості - всі вони є нашим безцінним надбанням, скарбницею духовності українського народу.

In Her Memory:

(Conclusion on p. 21)

A Paschal Reflection...

of our Lord's great Passion and Resurrection. Hers was a life of faith. She needed faith to believe that God was somehow working his purposes through her physically ruined life; she needed faith to forgive the doctor that had so brutally wronged her through his negligence; she needed faith to fight evil thoughts of revenge that bombarded her soul day after day; she needed faith to let herself be helped by others when she seemed unable to give back so little; she needed faith to overcome the worry of losing her home when the bills came due; she needed faith in God's final judgment where, on the Last Day, "the books will be opened" and justice will be given to all the unjust people that harmed her during the most vulnerable time of her life.

During this sacred season of divine suffering, the good news of the Gospel gives great hope to those of us who know the sorrow of unjust suffering. We can not always know why God allows us to suffer, but our Orthodox faith tells us that He is accomplishing redemptive purposes through it. Our Paschal liturgy proclaims "Through the cross, joy has come into all the world ... Christ is Risen!" And because of that, I suffer, but do not despair whenever I recall the life of my dear mother. Her grief ended seven years ago as she fell asleep in the arms of her Lord, who Himself suffered unjustly on her behalf. And one day I, too, will join her when I die in faith and in hope of the Resurrection. This is the "good news" of the Gospel that is so clear and central to the Orthodox faith. I invite you to embrace it for yourself today.

3 ім'ям великого митрополита

Володимир Рожко
Історик-архівіст
м. Луцьк

Коли хоче хто йти вслід за Мною, - хай зречеться самого себе, і хай візьме свого хреста, тай іде вслід за Мною.
Св. Матвія 16:24

1. На карті Дубенського повіту.

Колишнє містечко Крупець Дубенського повіту належить до давніх поселень історичної Волині і свої витоки бере з доісторичних часів. Кам'яні знаряддя праці знайдені на території Крупця дають нам підставу стверджувати, що наші далекі пращури поселилися тут ще в добу неоліту, однак його писана історія розпочинається в першій половині XVI ст. [1]

Знаходиться воно біля річки Біла Криниця, на рівнині, яка в давнину була покрита лісом, очистивши його, люди розорали під поля. Свою назву за переказами старожилів, містечко Крупець отримало від слова "круп" — піч, в якій з використаних соснових пеньків виганяли смолу, назва на початку була Крупечеськ, а тоді видозмінилася в Крупець, як от Лучеськ в Луцьк, Корчеськ — в Корець. [2]

Першу писемну згадку знаходимо про Крупець в актах Луцького замку від 1545 року. Тоді його власником була Михайлова Свинюська і коштом містечка утримувала городню Луцького замку. Від неї перейшло до Луцьких владик, про це свідчить скарга від 24 червня 1562 року єпископа Луцького Марка Жаровницького на урядника Віленського воєводу Миколая Радзивила, люди якого пограбували і побили селян Крупця. [3]

По владиках Луцьких Крупець належав князям Вишневецьким, Любомирським. Князі Вишневецькі належали до одного, після Острозьких, з найбагатших княжих родів Волині, України. [4] Через їх родові зв'язки Крупець переходив в 1724 р. до графів Цетлерів, з 1760р. —Потоцьких, 1780 р. до Мнишеків, 1800 р. до генерала Інгельштрона, 1824р. до Залуської, 1830 р. знову до Любомирських, з 1844 р. до державного скарбу, 1868 р. купив містечко голова Острозького мирового з'їзду Г. Уваров. [5]

Про давні укріплення Крупця свідчать великі земляні вали за селом Бараньє. Місцеві жителі називають ці вали — грядки, огорожа, тобто огорожа перед нападниками, а що їх Крупець за свою історію мав чимало свідчить один з курганів на схід від містечка в якому знаходили татарську зброю — шаблі, стріли, і можна переконливо говорити, що в ньому поховані татари, які не раз приходили

11.10.2009 р. с. Крупець Радивилівського району.
Новий храм св. Троїці, поруч тимчасовий використовуваний в минулі роки.

пустошити нашу землю і знайшли безславний кінець тут біля містечка. [6]

Перший храм Божий відомий з писемних джерел був вже у 1583 р., тоді власниця Михайлова Журавицька підкоморня Луцька платила від 16 димів ринкових, 20 димів вуличних, 7 нуждених хат, 1 шевця, 2 комірників і 1 попа... [7] Ото вже в другій половині XVI ст. в Крупці був храм Божий і це само собою зрозуміло, бо владикі Луцькі, які приїжджали до свого маєтку мусили мати церкву де могли подякувати Господеві, але чи були вони її будівничими на це запитання відповіді не знаходимо.

В 1662 році на місці попереднього побудований новий також дерев'яний храм в ім'я Св. Троїці. Про це свідчив напис над вхідними дверима: "Врат сія Господня, праведники в ня сорулися храм святія і нерозділімая Троїця Року Божого 1662" [8]

За переказами і написом на плащаниці, що зберігалася в церкві її побудував місцевий козак Деркач: "Сію плащаницю соружили раби Божі младенци за старанням паламара Крупецького за опущення гріхов Року Божого 1672", а ще під однією з ікон знаходився такий напис: "Сія ікона соружили раби Божі Стефан Козак із жінкою Анною своєю за отпушення гріхів року Божого 1672 липня 3 дня". [9] Церква була дерев'яна, хрестоподібна, однокупольна,

спочатку покрита гонтою, належала до оригінальних взірців волинської дерев'яної монументальної архітектури.

В Крупці був ще один дерев'яний храм, якого 1724 року граф Микола Цетнер перетворив в римокатолицький костел, який 1770 року завалився від давності, того ж року старанням місцевого ксьондза Яна Ольшевського побудовано новий, який 1822 року став кладовищенською каплицею. Знову ж того року генерал царської армії Ільгельмстрон (лютеранин, а жінка Залуська – ревна католичка) побудував новий мурований костел, за їх ревність генерала поховали по смерті на погості, а жінку в склепі під вітарем. [10]

13 березня 1866 року костел зачинено і забрано в римокатоликів, а 17 листопада того ж року передано православним, наступного року 22 червня освячено в ім'я Св. Троїці.

Храм Св. Троїці в Крупці завжди мав щедрих жертводавців і мав багато цінних предметів сакрального мистецтва: дзвони, 1665 р., Богослужбові книги львівського видання – Апостол, 1574 р., Євангеліє, 1665 р. і інші.

З Крупцем пов'язано ім'я першого митрополита УПЦ Америки Іоанна Теодоровича (06.10.1887 – 03.05.1971). Владика народився в давній священичій сім'ї, початкову освіту здобув в рідному містечку, потому скінчив Клеванське Духовне училище, Волинську Духовну семінарію в Житомирі. 10 травня 1915 р. прийняв священиче свячення з рук єпископа Володимирського Фадея, рано повдовів, був учасником Першої світової війни, визвольних змагань України за незалежність 1917-1921 р.р., організатор перших парафій УАПЦ на східній Волині, заарештований чекістами і довгий час перебував у в'язниці м. Староконстантинова. Звільнений 1921 р. завдяки місцевим євреям, яких він рятував від погромів російськими солдатами, приймає 26 жовтня того ж року архієрейське свячення з рук митрополита Василя Липківського, архієпископа Нестора Шараївського та призначений правлячим єпископом Подільської єпархії. [11]

Всеукраїнською Церковною Радою на прохання православних українців Америки призначено владика керувати православним життям того континенту. З того часу керував владика Іоанн Теодорович УПЦ в США і УГПЦ Канади, якою він опікувався до 1947 року. З утворенням митрополії УГПЦ Канади владика керував аж до свого спочинку в Бозі УПЦ США та УАПЦ південної Америки. Поховано спочилого владика митрополита на українському пантеоні в Савт Бавнд Бруку. [12]

З гідністю пройшов він свої земні дороги від рідного Крупця до Нью – Йорка, залишив свої величні справи, які творив для Бога і рідної церкви.

2. І хай візьме свого хреста.

Телефонний дзвінок суботнього вечора з Києва від владики Димитрія ректора Київської Православної Богословської академії, митрополита Переяслав-Хмельницького УПЦ КП, відомого науковця п. Ірини Преловської заставив мене наступного недільного ранку вирушити у 120 кілометрову дорогу до колишнього містечка Крупець, нині село Крупець Радивільського району Рівненської області. До півночі відшукав історичні та документальні джерела з яких виокреслював окремі фрагменти з

минулого Крупця, зокрема, що з містечком тісно пов'язано ім'я першого українського православного митрополита УПЦ Америки Іоанна Теодоровича.

Велика священича родина Теодоровичів виводить свої витоки з родин священиків ще з XVII ст., і дала нашій рідній церкві десятки священиків, дияконів, науковців, дослідників історії церкви, великого митрополита, першоієрарха УПЦ США владика Іоанна Теодоровича.

Першим бусом Луцьк-Броди вирушаю в наукову подорож до Крупця із вікна буса спостерігаю порожні осінні поля, ліси, які навівають сум, холоди і дощ з снігом беруть їх все більше і більше в свої обійми. Не зовсім тепло і на душі. Знаю, що місцеві парафіяни нічого не пам'ятають про свого земляка і може хоч після моїх відвідин і розмов увіковічать ім'я великого митрополита меморіальною дошкою на місцевому храмі.

Вже проїхали Млинів, Дубно, Вербу, а ось і Крупець. Направляються від буса до храму Св.Троїці, який має дуже цікаву історію.

Попередній мурований храм переосвячений з польського костелу зірвано в ході боїв за Радивилів і Броди 1944 року, по війні вірні зробили церкву в колишньому будинку священика, однак "рідна радянська влада" частину будинку забрала під фільмотеку, а 1965 року святиню зачинили, зняли з реєстру і передали все приміщення шкільній фільмотеці, побудували поруч школу – все в найгірших традиціях московського червоного більшовизму. Лише 1989 року в добу Горбачовської перебудови приміщення передали вірним під тимчасову церкву, усунувши з нього фільмотеку. Нині поруч колишньої тимчасової церкви піднімає свої величаві куполи мурований храм Св. Троїці, який вибудували коштом вірних при активній участі о. настоятеля Віктора Стецюка, який вже 20 років трудиться в Божому винограднику.

Отець Віктор родом з Крем'янця, 1982 р. скінчив Ленінградську Духовну семінарію, разом з вірними перейшов до УПЦ КП. Храм будували 10 років, приклавши багато праці і коштів, а

(Закінчення на ст. 30)

МАВЗОЛЕЙ СВЯТОГО ВОСКРЕСІННЯ

Українська Православна Церква в США
P.O. Box 495 South Bound Brook, NJ 08880

“Заспокоююча атмосфера для духовних роздумів і спогадів”

МАВЗОЛЕЙНІ КРИПТИ

Родина й друзі, відвідуючи місце останнього спочинку похованої в одній із крипт мавзолею людини, знайдуть там атмосферу, сприяючу духовним роздумам і спогадам. Ікони, що зображують головні свята-події з життя Господа нашого Ісуса Христа та багатьох святих України, ще збільшують цей урочистий настрій.

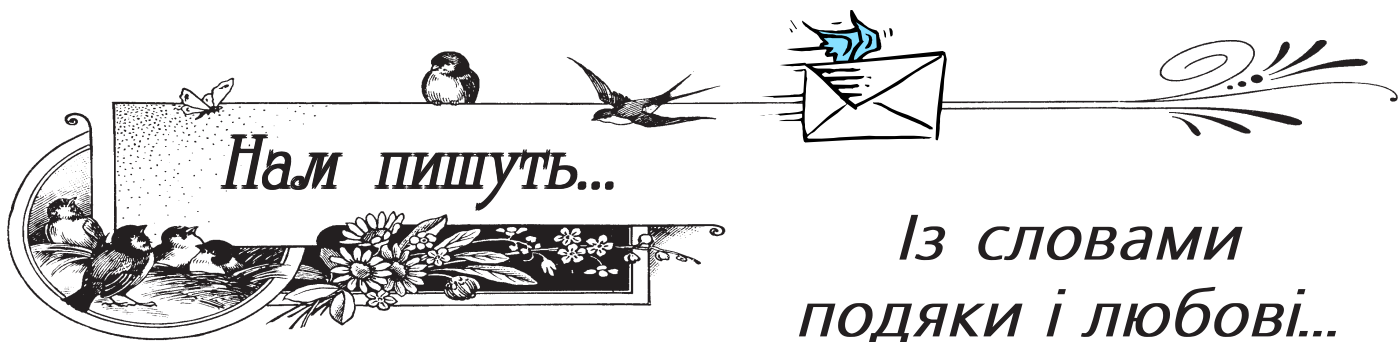
ПЛАНУВАННЯ ПОХОВАННЯ ЗАЗДАЛЕГІДЬ

Завдання робити рішення щодо похорону свого власного чи членів вашої родини, буде облегшене, якщо його буде зроблено заздалегідь, у лагідному оточенні та за допомогою і підтримкою фахової людини. Коли таке рішення приходить робити коротко після упокоєння рідної чи близької людини, ця процедура далеко більш болюча.

АДМІНІСТРАЦІЯ МАВЗОЛЕЮ

Представник адміністрації мавзолею завжди радо допоможе вам запланувати ваше чи членів вашої родини поховання заздалегідь. Так вам і вашій родині не треба буде робити раптове рішення в тяжкий посмертний час. Представник адміністрації подасть вам усі потрібні інформації, щоб зробити розумне рішення щодо поховання вас і членів вашої родини.

*Зустріч-консультація з представником — лише за попередньою домовленістю.
Контактуватися з Наталією Гончаренко по телефону ч.(732) 356-0090, # 17;
ФАКС ч. (732) 356-5556; Електронна пошта - Email: Natalia@uocofusa.org.*

Із словами подяки і любові...

United Ukrainian Orthodox Sisterhoods
Of The U.S.A.
110 E. Cedar Street
Livingston, NJ 07039-4015

June, 2009

Dear Friends,

It's only eight in the morning, and 21-year-old Claire Brooks has already checked off six items on her daily schedule, penciled into her spiral notebook. Get Up. Take shower. Get Dressed. Eat breakfast. Leave for work and lock door.

If you were with Claire as she goes through her day, you'd find nothing unusual, except that she was born with Down syndrome. A short blonde with rosy red cheeks, Claire is very aware that what might be seen as limitations by some, just take a bit more practice and attention for her. Hence the list.

Thanks to your generous support, 9 students, like Claire, graduated from the School for Special Children this year. Youngsters who have received the training and support they need to live a full and productive life.

Claire is already moving on from being a student – to being an employee, a church member, a family member and a friend. Step-by-step, Claire applied herself in our Job Sampling program which provides on-the-job training. At the print shop where she trained, Claire has earned a reputation as being a hard worker. And the best news is that through her determination, Claire has turned her school experience into a part-time job after graduation.

As they enthusiastically step into adult life, Claire and her fellow graduates know they owe their success to many good people, like you, as well as their parents and the dedicated staff here at the School for Special Children.

Dear Sisterhood,

I wanted to thank you and the Ukrainian Orthodox Sisterhoods for your kindness and generosity for my 2008/2009 school years. The scholarship has helped considerably with the classes and materials needed for my program. I plan to finish school in the near future with a degree in radiography, and work in a hospital type environment or private office. I cannot thank you enough for the help you have provided; it has been greatly appreciated.

Sincerely,

Christina Cairo

Вельмишановна Пані Голово,

З глибокою вдячністю повідомляю Вам, що ще в середині серпня Преосвященний Єпископ Даниїл передав мені через настоятеля київської парафії Різдва Пресвятої Богородиці прот. Валерія Копійку надзвичайно цінний дарунок

This generation of young adults with developmental disabilities has shattered old ideas about what is possible for them. They came of age in an era of Early Intervention Programs designed to stimulate physical and mental development as quickly as possible. Claire's best friend, Patty, began early intervention at 3 months old.

Once in school, Patty, who suffered a brain injury at birth, was included in regular lessons for reading, writing, and math whenever possible. And, she received personally designed therapies for speech, language, social development, and occupational skills. "We are not so different, says Patty. We just have special needs."

Eric spends his days learning daily living skills and working in our Sheltered Workshop. He also volunteers at his church, and loves his weekly bowling league.

Brandi, who has cerebral palsy and developmental disabilities, arrived at graduation in a wheelchair. While she is happy to have graduated, Brandi was just as excited about getting a new motorized wheelchair that includes an elevated seat to help her toward her goal to stand and eventually walk.

At the School for Special Children, we believe that obstacles are the things you see when you take your eyes off your goal. We never concern ourselves with anything that might stand in the way of our students' success. We're far too busy helping children with disabilities focus on their gifts and develop their strengths, so they can realize their dreams.

But, everything we do for these youngsters depends on your caring generosity.

Your donations to the School for Special Children make a difference – in the success – in the lives – in the futures of children and young adults with special needs. Right now, we need your support more than ever. I pray that you will send whatever you can to help us continue to give hope and promise to youngsters with disabilities.

Sincerely yours,

Bro Kilian Keaneey

Brother Kilian Keaneey, O.H.

P.S. May God bless you and those you love for joining these special kids on their journey, through your gifts – and your prayers.

від Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у США – дві тис. доларів США.

Ближчим часом я маю бути в Києві й одержу ці кошти. Потім я неодмінно поїдмлю Вам про їхнє використання. Та вже зараз хочу висловити щире визнання всім членам Об'єднання Українських Православних Сестрицтв, хто не тільки зібрав ці кошти, а й подбав про те, аби їхнє призначення відповідало правдивій місії Христової Церкви – плекаючи почуття братньої любови й християнської солідарности, що не знає державних кордонів і політичних бар'єрів, провадити Божий народ до Небесного Царства, утвердувати своїм повсякденним життям євангельські ідеали єдиної Христової родини...

... Молюся за Вас, прошу прийняти й передати усім причетним до переданої пожертви слова безмежної братньої подяки. Хай Господнє благословення завжди перебуває із Вами!

З правдивою пошаною –

†Ігор Ісіченко

архиепископ Харківський і Полтавський

Віра

29

ч. 1 (136), 2010

Orthodox Christian Mission Center

Share in a Journey of Faith: Join a 2010 Mission Team

"I am surrounded by love. It's not the kind of love you see on TV or in the movies, but love in its most true and simple form. It is the love that can only come from God ... I have already found that love in abundance everywhere I look." - A 2009 Team member.

Now is the time for you to have a Teams experience! In 2010, Teams will be offered during more times of the year and for varying amounts of time (as few as nine days and as long as three weeks) and there will be opportunities for families as well!

Be a living witness of your Faith on a Teaching team:

... provide labor on a Construction team;

... engage the future of our Church on a Youth team;

... or take part in the holistic mission of the Church on a Health Care team.

Develop deep relationships with others, have a cultural learning experience, and live in response to the Lord's command to "make disciples of all nations".

For over 20 years, Team members have proudly served through OCMC to participate in the Holy Orthodox Church's unending mission effort to bring the saving message of salvation to the ends of the earth. Join the thousands of Orthodox Christians from North America who have been witnessing to the hope and good news of the risen Christ with the world.

There will be at least 14 opportunities to participate on

a Team in 2010: Alaska - Teaching and Outreach; Albania - Youth camp; Guatemala - Youth camp; India - Teaching; Kenya - Teaching; Korea - Youth camp (ESL); Madagascar - Teaching; Romania - Youth camp; South Africa - Teaching; Tanzania - Construction and Teaching; Uganda - Health Care and Zimbabwe - Teaching.

Team applications and more detailed information are available online at <http://teams.ocmc.org> or you can call the OCMC at 1.877.463.6787 (ext 142) for more information.

Consistory Office of Public Relations: OCMC - 2010 Mission Teams!: http://uocofusa.org/news_091008_1.html

(Закінчення із ст. 27)

З ім'ям великого митрополита

розписи на яєчній темпері робили київські малярі.

Знайомлюсь з старостою церкви Михайлом Медвідем, отцем Віктором, який добре знає мене заочно з моїх публікацій. Священик високоосвічений, високої культури і ерудиції, його поважають не лише вірні нашої церкви, а й інших конфесій.

Розглядаю храм з середини, чудові розписи, високомистецький іконостас в стилі давнього козацького бароко. Богослужіння доповнює своїми піснеспівами гарно злагоджений двадцятичленний учасників різного віку хор під орудою Ніни Черешньовської. Глибокозмистовна проповідь о. Віктора Стецюка заставляє задуматися кожного вірного, взяти свого хреста і йти вслід за Спасителем, творити добро і красу на рідній землі, служити Богові і Україні так, як робив це великий митрополит — земляк Іоанн Теодорович.

За вівтарем храму три давні тесані кам'яні хрести вгрузли в землю, середній наймасивніший. Всі вони з XVII — XVIII ст., хто спочиває під ними невідомо, час стер на них всі написи і їх

імена відомі лише Творцеві, одне без сумніву, що поховані під ними мали великі заслуги перед Богом, церквою, рідним народом. В народі їх називають "козацькі", можливо поховані тут і козаки, які загинули за рідну землю і знайшли в ній вічний спочинок.

Залишаю Крупець з вірою, що не лише на храмі Св. Троїці з'явиться меморіальна дошка митрополита Іоанна Теодоровича, а й пам'ять про великого ієрарха буде жити вічно в серцях його земляків.

Використані джерела:

1. Волинські єпархіальні відомості. — Крем'янець, 1890. — ч. 5. — с. 155.
2. Там само.
3. Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся. — Вінніпег, 1984. — т. 1. — с. 580.
4. Словник географічний королівства польського і інших країв слов'янських. — Варшава, 1883. — т. 4. — с. 730.
5. В.Є.В., - Крем'янець, 1890. — ч. 5. — с. 155-159.
6. Там само.
7. Цинкаловський О., цитована праця.
8. В.Є.В., Там само.
9. Там само.
10. Там само.
11. Літопис Волині. Вінніпег, 1972 - ч. 10-11. — с. 92-94.
12. Там само.

Donations - Пожертви

Donations 12/11/2009 - 03/10/2010

Donations

to the Museum in So. Bound Brook, NJ

- \$350** A.L. Mirchuk.
\$200 L.T.C. Stephen Hallick.
\$150 St. Mary's Protectress Sisterhood, South Bound Brook, NJ.
\$100 St. Olga Sisterhood, New York, NY,
St. Andrew's Sisterhood, Los Angeles, CA,
N. Ilnytsky,
P. Hursky,
V. Kuzmycz,
T. Rozhin,
M. Kodelsky.
\$50 V. Gluch, F.S. Korniyuk, V. Korsun,
H. Sajenko (50 Hrivniv – Ukraine).
\$30 H. Zabijaka.
\$25 A. Cherney, G.E. Czumak.

Donations to the "Vira" Press Fund

- \$100** A.J. Leshko,
St. Olga Sisterhood, New York, NY.
\$80 M. Koszman.
\$50 N. Ilnytskyj, V. Kuzmycz, O.G. Krywolap.
\$30 L.T.C. Stephen Hallick, V. Presko, M. Mnischenko,
V. Limonczenko, V. Gluch.
\$25 A. Cherney, H. Prytula, N. Neprel.
\$20 L. Zura, V. Schram, L. Shevchenko.
\$10 A. Olijnyk, I. Yarosh, P. Chalawa.
\$5 H. Zabijaka.

Donations to the Scholarship Fund

- \$500** St. Anne Sisterhood, Palos Park, IL.
\$100 St. Olga Sisterhood, New York, NY.
\$25 A. Cherney, H. Prytula.
\$20 L. Zura, L. Shevchenko.
\$10 A. Mychaluk, I. Yarosh.
\$5 H. Zabijaka.

Donations to UUOS Fund

- \$25** G.O. Bazylevsky, A. Cherney,
Rev. H. Prytula, O.G. Krywolap.
\$20 V. Schram, Z. Illuk, L. Shevchenko.
\$5 H. Sabijaka, A. Olijnyk.

Donations to the Charity Fund

- \$253** Rev. Fr. John Lyszyk.
\$50 M. Koszman, V. Korsun.
\$30 Z. Illuk.
\$25 A. Cherney, G.E. Czumak, H. Prytula.
\$20 V. Schram, R. Doroshenko, L. Zura,
L.T.C. Stephen Hallick, L. Shevchenko.
\$5 H. Zabijaka.

Donations to the Patriarch Demytrij Fund in Ukraine

- \$50** L.T.C. Stephen Hallick.

Gift Subscriptions to "Vira" in Ukraine

- \$175** Halyna Wyhinny

Donations to the Family Kuzmycz and Jaroslawa Sydorak Scholarship Fund

- \$250** K. Kuzmycz.
\$200 V. Kuzmycz.

Corrections to Donations List for 08/20/2009 – 12/10/2009 In Bipa – Faith, October – December, Vol. XXXV, #4 (135)

Donations to the Museum in So. Bound Brook, NJ

- \$100** Maria Mnischenko in memory of her mother Odarka Wenher.
\$100 Maria Mnischenko in memory of Marcia Wenher-Larkin.

*Святкуючи світле торжество Воскресіння Господнього, редколегія ВІРІ
сердечно вітає ієрархію нашої Церкви:
Блаженнішого Митрополита Константина,
Високопреосвященного Архієпископа Антонія
та Преосвященного Єпископа Даниїла,
всечесних отців та дияконів,
членів Ради Митрополії, працівників Консисторії, членів прицерковних
організацій: Об'єднання Українських Православних Сестрицтв,
Українську Православну Лігу та Товариство Святого Андрія Первозванного,
адміністрацію прицерковного табору ВСІХ СВЯТИХ,
викладачів та семінаристів семінарії св. Софії, членів парафіяльних управ
опіки церковними громадами, парафіяльних сестрицтв та братств, парафіяльні
хори та школи релігії і українознавства, та усіх вірних нашої
Святої Української Православної Церкви в США.*

Христос Воскрес!

*As we celebrate the Glorious and Bright Feast of the Resurrection of our Lord,
the Editorial Staff of VIRA extends its most sincere greetings to
His Beatitude Metropolitan Constantine,
His Eminence Archbishop Antony and His Grace Bishop Daniel,
Reverend Fathers, the Reverend Deacons, the members of the Metropolitan
Council, the members and employees of the Consistory, the United Ukrainian
Orthodox Sisterhoods, the Ukrainian Orthodox League of the USA,
the Saint Andrew's Society, All Saints Camp Administration, the administration,
faculty and students of St. Sophia Seminary, members of the Executive Parish
Boards, parish sisterhoods and brotherhoods, parish choirs, parish schools of
religion and Ukrainian studies, their teachers and students, and all devout
members of our Holy Ukrainian Orthodox Church of the USA.*

*Читайте наш журнал "VIRA-FAITH" на інтернетній сторінці УПЦ в США
за адресою www.uocofusa.org*

*Read our magazine "VIRA-FAITH" on the web page of the UOC of the USA
at www.uocofusa.org*